

HALKBANK A.D. BEOGRAD

**IZVEŠTAJ O OBJAVLJIVANJU PODATAKA I INFORMACIJA
BANKE SA STANJEM NA DAN 31.12.2017.**

Objavljivanje u skladu sa: Bazel III Stub 3

Beograd, maj 2018. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
Osnovni statusni podaci.....	3
1. Strategija i politike upravljanja rizicima	4
1.1 Strategija upravljanja rizicima.....	4
1.2 Opis politika po pojedinačnim rizicima	6
1.3 Proces upravljanja rizicima	11
1.4 Adekvatnost sistema upravljanja rizicima.....	11
1.5 Veza rizičnog profila sa poslovnom strategijom Banke	11
1.6 Vrste izveštavanja o rizicima	12
1.7 Ublažavanje rizika	13
2. Kapital Banke	13
3. Adekvatnost kapitala banke.....	24
4. Proces interne procene adekvatnosti kapitala Banke	28
4.1 Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP).....	28
4.2 Utvrđivanje materijalne značajnosti rizika.....	28
4.3 Izračunavanje kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike.....	29
5 Podaci odnosno informacije koje se odnose na zaštitne slojeve kapitala.....	30
6 Izloženost rizicima i pristupi za njihovo merenje i procenu	32
6.1 Kreditni rizik.....	32
6.2 Rizik druge ugovorne strane.....	67
6.3 Tržišni rizici.....	67
6.4 Operativni rizik	68
6.5 Kamatni rizik.....	68
6.6 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	69
6.7 Leveridž pokazatelj	70
6.8 Podaci odnosno informacije koje se odnose na bankarsku grupu i odnos matičnog društva i podređenih društava.....	70

UVOD

Shodno odredbama Zakona o bankama Sl.glasnik RS br. 72/2013, kao i njegovih izmena i dopuna objavljenih u Sl. Glasniku RS br. 55/2004, 85/2005 – dr. zakon, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015 и 40/2015 – Odluka US i Odluke o objavljivanju podataka i informacija banke, Sl. Glasniku RS br. 103/2016 (u daljem tekstu: Odluka), Izvršni odbor Halkbank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) objavljuje svoje poslovno ime i sedište, kao i podatke, sa stanjem na dan 31.12.2017. godine.

Prema principima Bazela III, bitan element koji pospešuje transparentnost tržišta jeste obelodanjivanje podataka o okviru primene, kapitalu, izloženosti rizicima, procesu upravljanja rizicima i, na kraju, o samoj adekvatnosti kapitala banke. Stub 3 upotpunjuje vezu između Stuba 1 (definisanje minimalnih kapitalnih zahteva) i Stuba 2 (uvođenje ICAAP procesa), ističući značaj tržišne discipline uvođenjem minimalnih zahteva za objavljivanje informacija banaka.

Ovaj izveštaj je pripremljen u Službi za upravljanje rizicima. Posle pribavljanja saglasnosti za usklađenost izveštaja sa zakonskom regulativom od strane Službe za praćenja usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca, usvojen je od strane Izvršnog odbora Banke. Izveštaj je predmet kontrole Službe interne revizije. Objavljeni podaci se isključivo odnose na Banku, s obzirom da Banka ne vrši konsolidaciju.

OSNOVNI STATUSNI PODACI

Počev od 20. marta 2015. godine, turska Halkbank (Türkiye Halk Bankası A.Ş) postala je većinski vlasnik akcijskog kapitala Halkbank a.d. Beograd. Na dan 31.12.2017. godine učešće turske Halkbank iznosi 99,89%.

Türkiye Halk Bankası A.Ş je osnovana 1933. godine. Zauzima visoku poziciju u okviru turskog bankarskog sektora - šesta je banka po veličini aktive u Turskoj. Na dan 31. decembra 2017, turska Halkbank posluje sa ukupno 969 filijala koje se sastoje od 963 domaćih i 6 stranih od kojih su pet na Kipru i jedna u Bahreinu. Banka ima i 3 predstavništva: u Engleskoj, Iranu i Singapuru.

Halkbank a.d. Beograd je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

Pod imenom Halkbank a.d. Beograd banka posluje od 22.10.2015. godine kada je pod brojem BD 89155/2015 izvršena izmena u Registru privrednih subjekata.

Banka je registrovana za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka u svom sastavu ima 23 filijala, u Beogradu (6 filijala), Čačku (dve filijale), Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Arandelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Novom Sadu, Pančevu, Novom Pazaru, Zemunu i Subotici kao i 9 ekspozitura u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Leskovcu, Mladenovcu, Tutinu i Čačku. Banka je u 2017. godini otvorila novu filijalu u Zemunu, filijalu u Makedonskoj ulici u Beogradu, filijalu u Subotici i ekspozituru u Tutinu. Takođe, ekspozitura u Leskovcu je preseljena na atraktivniju lokaciju.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

1. STRATEGIJA I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Strategija upravljanja rizicima zasniva se na konzervativnom pristupu, što podrazumeva restriktivno preuzimanje svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Pri tome, afirmacija ovog principa usklađena je sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije Banke.

Strategijom za upravljanje rizicima u Banci obezbeđuje se jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima na dugoročnoj osnovi čime je određen odnos Banke prema rizicima kojima je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena uključujući i rizike iz makroekonomskog okruženja u kojem Banka posluje. Upravljanje rizicima Banke integrisano je u sve poslovne aktivnosti koje podrazumevaju donošenje poslovnih odluka. Za definisanje, sprovođenje i preispitivanje Strategije upravljanja rizicima definisana je odgovornost Izvršnog i Upravnog odbora i zaposlenih u Banci u skladu sa propisima i internim aktima banke.

Banka identifikuje kritične pretpostavke u svojim planovima koje bi mogle biti pod uticajem različitih rizika. Fokusirajući se na trendove koji se pojavljuju, uvažavaju se potencijalne promene u važnim pretpostavkama i usvajaju se moguće modifikacije strategije da bi se efikasnije minimizirali negativni efekti, ili bolje iskoristile potencijalne mogućnosti. Na ovaj način funkcija upravljanja rizikom postaje i izvor dodatne vrednosti u procesu strateškog planiranja Banke. S obzirom na specifičnosti u povećanju obima različitih rizika i njihovih značajnih strateških implikacija, fokusiranje na rizike postaje od izuzetne važnosti.

Banka ima usvojenu dokumentaciju sistema upravljanja kvalitetom kojom se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i procedure za redovno izveštavanje organa Banke i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) o upravljanju rizicima. Upravni i Izvršni odbor Banke identifikovali su najznačajnije rizike kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

1.1 Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima sadrži:

- Definicije rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena,
- Dugoročne ciljeve utvrđene Poslovnom politikom i sklonost ka rizicima u skladu sa tim ciljevima;
- Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
- Definiciju, kriterijume i osnovna načela za upravljanje lošom aktivom.

Na osnovu ostvarenih rezultata poslovanja i ciljeva definisanih petogodišnjom strategijom Banke godišnje se izrađuje Poslovna politika u kojoj se utvrđuju ciljevi za narednu kalendarsku godinu. Radi efikasnijeg ostvarivanja ciljeva strategije, politike i procedure propisuju način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke, način i metodologije za identifikovanje, merenje, odnosno procenu, ublažavanje i praćenje rizika i principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola.

Za otklanjanje nedostataka u politikama upravljanja rizicima i sistemu unutrašnjih kontrola i preispitivanje i sprovođenje politika i procedura upravljanja rizicima odgovorni su sledeći organi upravljanja i organizacioni delovi Banke:

- **Upravni odbor** - najmanje jednom godišnje razmatra strategiju upravljanja rizicima, strategiju i plan upravljanja kapitalom, strategiju za upravljanje i naplatu problematičnih potraživanja, kao i pojedinačne politike za rizike čime se obezbeđuje stalni nadzor nad uspostavljenim jedinstvenim sistemom upravljanja rizicima u Banci.
- **Izvršni odbor** - sprovodi Strategiju i politike za upravljanje rizicima, Strategiju i plan upravljanja kapitalom Banke, odnosno strategiju za upravljanje i naplatu problematičnih potraživanja usvajanjem procedura i metodologija za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, obezbeđivanjem njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima.
- **Odbor za reviziju** - analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje. Analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola (uključujući periodične informacije o takvom sistemu).
- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom** - prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, upravlja rizikom izloženosti, predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom, deviznim rizikom i rizikom likvidnosti.
- **Odbor za likvidnost** - sprovodi politiku upravljanja likvidnošću, planira prilive i odlive novčanih sredstava, utvrđuje i prati likvidnost i donosi odgovarajuće mere za sprečavanje ili otklanjanje uzroka nelikvidnosti.
- **Kreditni odbori** - donose odluke o odobravanju svih vrsta dinarskih i deviznih kredita, garancija, avala, akreditiva, kao i drugih vrsta plasmana Banke, na osnovu internih akata Banke, a u skladu sa zakonom i drugim propisima.
- **Odbor za praćenje i naplatu potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja** - odlučuje o predlozima za rešenje naplate potencijalno problematičnih potraživanja i problematičnih potraživanja, usvaja predloge za rešenje naplate spornih potraživanja različite od redovnog postupka naplate u sudskom procesu.
- **Odbor za informacionu tehnologiju** - preispituje i odobrava standarde i politike IT.
- **Služba za upravljanje rizicima** - prati zakonske propise iz oblasti finansijskog i bankarskog poslovanja, monetarno-kreditne politike, odluke NBS i akta Banke i odgovara za njihovu pravilnu primenu; upravlja rizičnom bilansnom aktivom i vanbilansnim stavkama Banke; sprovodi aktivnosti vezane za evidentiranje, izveštavanje i upravljanje kreditnim, tržišnim, operativnim i ostalim rizicima kojima je Banka izložena.
- **Služba za unutrašnju reviziju** - proces upravljanja rizikom u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane interne revizije, koja ispituje adekvatnost

procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija diskutuje rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

- **Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca** - odgovorna je za identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja Banke i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

U skladu sa strateškim ciljevima Banka je utvrdila ciljne pokazatelje u procesu upravljanja rizicima o čijem ostvarenju Služba za upravljanje rizicima izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršni odbor.

Izvršni odbor, najmanje jednom u toku poslovnog tromesečja, izveštava Upravni odbor o ostvarenju postavljenih ciljnih pokazatelja u procesu upravljanja rizicima, kroz Izveštaj o poslovanju.

1.2 Opis politika po pojedinačnim rizicima

Kreditni rizik (uključujući i rezidualni rizik, rizik koncentracije, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja / isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane)

Politikom za upravljanje kreditnim rizikom predviđeno je da Služba za upravljanje rizicima procenjuje i prati kreditni rizik na nivou portfolija, a Služba za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP i Služba za upravljanje kreditiranjem stanovništva prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika. Politika bliže opisuje proces procene i praćenja kreditnog rizika na nivou portfolija kao i na nivou pojedinačnih dužnika. Opisan je i postupak provere boniteta klijenta.

Za doslednu primenu Politike upravljanja kreditnim rizikom, Izvršni odbor Banke utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje kreditnim rizikom i procedure za potencijalno problematična, problematična i sporna potraživanja, kojima se bliže opisuju procesi identifikacije, merenja, ublažavanja, praćenja, kontrole i izveštavanja organa Banke o izloženosti riziku.

Procedurama za upravljanje kreditnim rizikom definisani su kriterijumi za svrstavanje kreditnog rizika na nivou portfolija Banke u određenu kategoriju – nizak, srednji, visok ili kritičan, kao i mere koje se preduzimaju za svaku kategoriju rizika.

U skladu sa internim procedurama i uputstvima, Služba za upravljanje rizicima prati izloženosti Banke u odnosu na utvrđene limite za grupe povezanih lica, sektore, delatnosti, geografska područja i vodi računa o tome da oni ne prelaze propisane limite.

Strategija za upravljanje i naplatu problematičnih plasmana sadrži:

- Definicije potencijalno problematičnih, restrukturiranih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Osnovna načela praćenja, upravljanja i naplate potraživanja;
- Ciljeve upravljanja i naplate problematičnih potraživanja.

Klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki kao i obračun rezervi za procenjene gubitke vrši se u skladu sa odlukama NBS i Uputstvom za klasifikaciju Banke.

Obračun grupnih i individualnih ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke vrši se u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS.

Banka procenjuje i prati rezidualni rizik kroz preispitivanje sredstava obezbeđenja i njihovo vrednovanje u skladu sa odgovarajućom Procedurom.

Rezidualni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Cilj politike upravljanja rizikom koncentracije je definisanje načina upravljanja rizikom koncentracije kako bi se limitirali njegovi potencijalni negativni uticaji na finansijski rezultat i kapital Banke.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja (dilution risk) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili bezgotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku. Banka nije vršila otkup potraživanja tako da nije izložena riziku smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja.

Rizik izmirenja/ispоруke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke (due delivery date).

Rizik druge ugovorne strane (counterparty credit risk) jeste mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

Rizik likvidnosti

Politika upravljanja rizikom likvidnosti definiše osnovne principe, proces upravljanja i organizaciju rada na aktivnostima upravljanja rizikom likvidnosti Banke.

Način upravljanja rizikom likvidnosti u uslovima krize likvidnosti kao i pojedinačne odgovornosti propisane su Planom poslovanja u uslovima krize likvidnosti.

Banka mesečno sprovodi stres testove Pokazatelja i strukturnih racija likvidnosti na način propisan interno usvojenim Uputstvom. U slučajevima nepovoljnih rezultata stres testa preduzimaju se mere propisane ovom Politikom, procedurama Banke i Politikom poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti.

Za doslednu primenu Politike upravljanja rizikom likvidnosti, Izvršni odbor Banke utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti, kojom se bliže opisuju procesi identifikacije, merenja, ublažavanja, praćenja, kontrole i izveštavanja organa Banke o izloženosti riziku.

Tržišni rizici

Politika upravljanja tržišnim rizicima kao cilj definiše minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa i cena HOV. U Politici su opisani procesi identifikovanja i merenja tržišnih rizika.

Identifikovanje deviznog rizika vrši se sagledavanjem ukupne devizne imovine i deviznih obaveza i utvrđivanjem otvorene devizne pozicije Banke za svaku valutu posebno.

Merenje deviznog rizika vrši se obračunom pokazatelja deviznog rizika u odnosu na čije vrednosti su utvrđene kategorije rizika – nizak, srednji, visok i kritičan.

Identifikovanje i merenje cenovnog rizika vrši se analizom kretanja cena pojedinačnih pozicija knjige trgovanja kao i kretanja vrednosti ukupnog portfolija HOV koje su sastavni deo knjige trgovanja.

Politikom upravljanja portfoliom hartija od vrednosti definišu se principi za upravljanje portfoliom hartija od vrednosti i pojedinačnim pozicijama iz knjige trgovanja Banke, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih organa i organizacionih delova Banke u procesu upravljanja pozicijama iz knjige trgovanja Banke.

Definisani su principi koje Služba za trgovinu hartijama od vrednosti mora poštovati prilikom donošenja odluke o ulasku i izlasku iz pozicija koje su predmet knjige trgovanja.

Služba za upravljanje rizicima, na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija, vrši aktivno praćenje vrednosti pozicija iz knjige trgovanja i njihove usklađenost sa limitima propisanim ovom Politikom i strategijom trgovanja.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Upravljanje operativnim rizikom predstavlja identifikovanje, merenje i procenu operativnih rizika po vrstama poslova, po identifikovanim događajima koji ih mogu prouzrokovati, po uzrocima, po tipu gubitka.

Identifikovanje rizika je prepoznavanje događaja koji su ili mogu biti potencijalni izvor operativnog rizika.

Služba za upravljanje rizicima identifikuje, meri i prati operativni rizik kako na nivou pojedinačnog organizacionog dela, tako i na nivou Banke.

Banka izračunava operativni rizik i interno evidentira gubitke po kategorijama izvora gubitaka.

Događaji operativnog rizika svrstavaju se u odgovarajuće kategorije rizika, u zavisnosti od broja događaja iste vrste, finansijskog uticaja pojedinačnog događaja kao i na osnovu mogućeg negativnog uticaja događaja na zdravlje i bezbednost zaposlenih i/ili klijenata Banke.

Politika upravljanja operativnim rizikom sprovodi se u Službi za upravljanje rizicima kao i u drugim organizacionim delovima Banke.

U Politici je definisano da Banka identifikuje i procenjuje sve rizike koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda ili usluga, uključujući i nove aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima Banke.

Procedura Projektovanje i razvoj bankarskog proizvoda / usluge bliže utvrđuje šta se smatra novim proizvodima i uslugama, uređuje proces donošenja odluke o uvođenju tih proizvoda, odnosno usluga i propisuje obavezu i način obaveštavanja NBS o uvođenju novih proizvoda.

Planom kontinuiteta poslovanja propisani su postupci, aktivnosti, procesi rada i organizacija u Banci u slučaju nastanka nepredviđenih događaja, a u cilju obezbeđenja sigurnosti zaposlenih i klijenata i nastavka funkcionisanja ključnih poslovnih procesa, u slučaju njihovog prekida, kao i u cilju smanjenja poslovne i finansijske štete koja bi mogla nastati u slučaju prekida aktivnosti Banke.

Kamatni rizik

Politikom i Procedurom za upravljanje kamatnim rizikom definišu se osnovni principi, proces upravljanja i organizacija rada na aktivnostima upravljanja kamatnim rizikom.

Osnovne pretpostavke za pretvaranje pozicija aktive i pasive u novčane tokove definisane su Politikom Banke za upravljanje kamatnim rizikom.

U cilju smanjenja nivoa rizika definisane su mere koje se mogu preduzeti.

Identifikovanje i načini merenja izloženosti kamatnog rizika su detaljno opisani.

Ostali rizici

Politika upravljanja strateškim rizikom se sprovodi u Službi za upravljanje rizicima kao i u drugim organizacionim delovima Banke. Upravljanje i ublažavanje strateškog rizika je definisano u ovom dokumentu.

Politikom upravljanja reputacionim rizikom predviđeno je da se identifikovanje, merenje, praćenje i kontrola reputacionog rizika odvija pre svega kroz interakciju sa ostalim rizicima, tj. kroz proces identifikacije, merenja, praćenja i kontrole ostalih rizika sa kojima je Banka suočena u svom poslovanju, i to prevashodno kreditnog i operativnog rizika.

U skladu sa Politikom upravljanja rizikom zemlje Banka se opredelila za sistem klasifikacije rizika (nizak, srednji, visok, kritičan), koji predstavlja dopunjen sistem klasifikacije zemalja po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih kreditnih agencija Fitch, Standard & Poors i Moody's. Rizikom zemlje Banka upravlja uspostavljenim sistemom klasifikacije zemalja prema rizičnosti. Kategorije rizika zemlje bliže su propisane procedurom za upravljanje rizikom zemlje. Služba za upravljanje rizicima kontinuirano prati i preispituje limite za rizik zemlje.

Politikom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu definišu se osnovni principi, proces upravljanja i organizacija rada na aktivnostima upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu (u daljem tekstu E&S) radi njegovog svođenja na prihvatljiv nivo.

Procedura Banke za E&S uključuje kvalifikaciju, kategorizaciju, identifikaciju i odgovarajuću ocenu predmeta finansiranja, mere za ublažavanje, kontrolu, praćenje i izveštavanje o rizicima E&S.

Cilj primene Politike i Procedure za E&S je fokusiranje na pitanja E&S prilikom razmatranja projekata klijenata i njihovih zahteva za finansiranje, kako bi se što je moguće više smanjila

izloženost Banke finansijskom, reputacionom i pravnom riziku i obavezama koji proističu iz E&S, a što je moguće više povećale mogućnosti za odgovoran i održiv privredni razvoj sa aspekta E&S i unapređenje odnosa prema E&S.

Politika za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja je obavezujući akt za sve organizacione delove i sve zaposlene u Banci koji su odgovorni za poštovanje zakona, propisa, procedura i standarda.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Zaposleni u Službi za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca identifikuju, procenjuju i prate rizik usklađenosti poslovanja Banke i upravljaju tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca vrši proveru usklađenosti poslovanja Banke sa zakonima i podzakonskim aktima i to:

- U normativnom delu: uvidom u procedure i akta Banke konstatuje da li su procedure i akta usklađeni sa zakonom i daje predloge i preporuke za otklanjanje uočenih nedostataka;
- Prati realizaciju datih preporuka.

Identifikovanje rizika usklađenosti poslovanja Služba obavlja svakodnevno kao i redovnim i vanrednim kontrolama (ukoliko se ukaže potreba) uređenim Programom rada i Operativnim godišnjim planom.

Izveštaj o izvršenoj kontroli usklađenosti poslovanja sadrži nalaz kontrole u formi: "Usklađeno", "Prihvatljivo uz određene korekcije" i "Neusklađeno" i preporuku za otklanjanje utvrđenih neusaglašenosti u dogovorenom roku.

O izvršenim proverama usklađenosti poslovanja Banke i neidentifikovanim ili identifikovanim neusaglašenostima sa zakonima, propisima, procedurama i drugim aktima, rukovodilac Službe za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca izveštava organe upravljanja Banke u sledećim slučajevima:

- Ako tokom vršenja svakodnevne i redovne kontrole usklađenosti poslovanja nije identifikovana neusaglašenost, rukovodilac Službe kvartalno izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju;
- Ukoliko u postupku kontrole Služba utvrdi postojanje prihvatljivog rizika zbog neusklađenosti poslovanja, ili neusklađenost koja se tokom kontrole otkloni, to obavezno unosi u izveštaj o izvršenoj kontroli i o tome na prvoj narednoj sednici izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju;
- Ukoliko u postupku kontrole Služba utvrdi postojanje neusaglašenosti koja može dovesti do rizika od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacionog rizika, rukovodilac Službe odmah izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju.

Praćenje rizika se vrši i proverom preduzetih mera za otklanjanje konstatovanih neusaglašenosti od strane kontrolisanog organizacionog dela Banke.

1.3 Proces upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil banke uvek bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima. Sistem upravljanja rizicima je srazmeran prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke, odnosno njenom rizičnom profilu.

Sistem upravljanja rizicima omogućava Banci da upravlja rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svojih poslovnih aktivnosti te se smatra sveobuhvatnim i pouzdanim.

Sistem upravljanja rizicima je uključen u sve poslovne aktivnosti banke s obzirom da Banka svaku poslovnu odluku kojom preuzima rizike donosi uzimajući u obzir prethodnu procenu zaposlenih odgovornih za upravljanje rizicima.

Sistem upravljanja rizicima obuhvata:

- strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika i za upravljanje rizicima;
- odgovarajuću organizacionu strukturu banke;
- efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- adekvatan sistem unutrašnjih kontrola;
- odgovarajući informacioni sistem i sistem izveštavanja;
- okvir i učestalost stres-testova uključujući i postupke u slučaju nepovoljnih rezultata samih stres-testova;
- adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala.

1.4 Adekvatnost sistema upravljanja rizicima

U skladu sa važećim Zakonom o bankama, važećim odlukama Narodne banke Srbije koja reguliše oblast upravljanja rizicima, kao i Statutom, Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima imajući u vidu rizični profil Banke te njenu poslovnu politiku i strategiju.

Implementacijom seta unutrašnjih kontrola Banka je osigurala funkcionisanje adekvatnog sistema upravljanja rizicima.

Na taj način obezbeđeno je ostvarivanje visokog nivoa sigurnosti u pogledu ostvarivanja 3 grupe ciljeva:

- Poslovni ciljevi – obezbeđivanje efektivnog i efikasnog poslovanja Banke, uključujući ostvarivanje operativnih i finansijskih ciljeva i očuvanje vrednosti imovine Banke;
- Informacioni ciljevi – obezbeđivanje pouzdanog i blagovremenog internog i eksternog izveštavanja;
- Ciljevi usklađenosti – obezbeđivanje usklađenosti poslovanja Banke sa zakonima i relevantnim propisima, kao i internim aktima Banke.

1.5 Veza rizičnog profila sa poslovnom strategijom Banke

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem za upravljanje rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke i koji obezbeđuje da rizični profil Banke bude u skladu sa sklonošću Banke ka rizicima.

Uspostavljanje sistema za upravljanje rizicima zasniva se na principu da se rizicima upravlja, a ne da se rizici izbegavaju. Banka ima kontinuirani zadatak da preuzima samo one rizike koje može adekvatno i pravovremeno proceniti, kontrolisati i kojima može upravljati. U skladu sa time dugoročni cilj Banke u upravljanju rizicima je da se minimiziraju negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Banke usled izloženosti Banke rizicima.

Identifikovanim rizicima Banka upravlja kroz jasno definisan proces upravljanja rizicima koji uključuje redovno i pravovremeno identifikovanje, merenje, odnosno procenjivanje, praćenje rizika, preduzimanje mera za ublažavanje i izveštavanje o rizicima kojima je izložena, ili bi u svom poslovanju mogla biti izložena.

U cilju kontrole odnosno ograničenja prilikom preuzimanja kreditnog rizika, Banka je definisala limite izloženosti. U tom smislu Banka redovno prati i komunicira ostvarivanje tih limita i po potrebi sprovodi korektivne mere kako bi pokazatelje držala u granicama propisanog.

Upravni odbor Banke usvaja Politiku banke o upravljanju kreditnim rizikom kojom se definišu limiti sledećih pokazatelja:

- Pokazatelj nivoa problematične aktive (NPE racio) – učešće NPE u ukupnoj klasifikovanoj aktivi: 20%;
- Pokazatelj nivoa problematičnih kredita (NPL racio) - odnos bruto problematičnih kredita i bruto kredita: 18%;
- Koeficijent rizika (Cost of Risk racio) - odnos troška ispravke vrednosti (bilans uspeha) i bruto kredita: 2%.

Na dan 31. decembar 2017. Banka je ostvarila sledeće pokazatelje koji su se bili znatno povoljniji od zacrtanih limita:

- Pokazatelj nivoa problematične aktive (NPE racio) – 11,49%;
- Pokazatelj nivoa problematičnih kredita (NPL racio) – 14,40%;
- Koeficijent rizika (Cost of Risk racio) – 0,86%.

1.6 Vrste izveštavanja o rizicima

Služba za upravljanje rizicima priprema izveštaje o izloženosti Banke pojedinačnim vrstama rizika. Korisnici izveštaja su drugi organizacioni delovi Banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za reviziju, Odbor za likvidnost, Izvršni i Upravni odbor Banke. Sistem izveštavanja na svim nivoima u Banci obezbeđuje blagovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su neophodne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno za sigurno i stabilno poslovanje Banke. Takođe, u Banci je uspostavljen sistem izveštavanja prema regulatornim telima i prema matičnoj banci Turkiye Halk bankasi AS, kao i prema međunarodnim finansijskim institucijama EFSE, KFW i GGF.

Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca sastavlja Izveštaje i dostavlja ih organima Banke i to:

- Izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja u organizacionim delovima banke u kojima je kontrola vršena;
- Kvartalne izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja Banke koje dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju;
- Godišnji izveštaj o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja u Banci, koje

sačinjava rukovodilac službe i iste dostavlja Izvršnom odboru Banke i Odboru za reviziju. Ovaj izveštaj usvaja Izvršni odbor banke u roku od 15 dana od dana prijema i dostavlja ga Upravnom odboru u roku od 5 dana od dana usvajanja. Godišnji izveštaj sadrži podatke o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja po organizacionim delovima Banke, identifikovane i procenjene rizike usklađenosti kao i predložene planove za upravljanje identifikovanim rizicima.

1.7 Ublažavanje rizika

Na osnovu identifikovanih rizika i njihovih izvora, Banka donosi odluke o merama za ublažavanje pojedinih vrsta rizika. Sprovođenje mera se redovno prati kao i merenje uticaja sprovedenih mera na ublažavanje rizika. Banka sprovodi aktivnu politiku diversifikacije rizika kojima je izložena.

U domenu kreditnih rizika Banka, sprovodi aktivnosti na utvrđivanju realnog iznosa potencijalnih gubitaka po osnovu kreditnog rizika, uzimajući u obzir i realne vrednosti instrumenata obezbeđenja plasmana i na tom osnovu formira ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanje za gubitke po vanbilansnim stavkama. U skladu sa zakonskom regulativnom Banka vrši obračun rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

U domenu rizika likvidnosti, Banka sprovodi diversifikaciju izvora sredstava a u vezi sa tehnikom ublažavanja tržišnih rizika, u okviru Politike upravljanja HOV definisani su principi koje Služba za trgovanje HOV mora poštovati prilikom donošenja odluke o ulasku i izlasku iz pozicija koje su predmet knjige trgovanja.

2. KAPITAL BANKE

Strategija i plan upravljanja kapitalom definiše način održavanja nivoa i strukture kapitala i internog kapitala potrebnog da podrži ostvarivanje dugoročnih ciljeva Banke.

Strategija i plan upravljanja kapitalom sadrži:

- Strateške ciljeve utvrđene na osnovu dostignutog nivoa razvoja i potencijala Banke i stanja makroekonomskog okruženja, kao i vremenski period za njihovo ostvarenje;
- Održavanje ukupnog nivoa i strukture kapitala;
- Postupak utvrđivanja kapitalnih zahteva;
- Korektivne mere koje se preduzimaju u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu negativno da utiču na iznos kapitala i internog kapitala;
- Procena internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom.

Iznos kapitala Banke, iznos osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, sa pregledom pojedinačnih elemenata kapitala Banke, prikazani su u prilogu 1, na obrascu **PI-KAP**.

Redni broj	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	3,047,143	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	1,819,820	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	1,227,323	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	0	tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	364,162	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	1,312,431	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	0	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	4,723,736	
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	-5,499	tačka 12. stav 5.
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-98,947	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-62,393	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	0	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	0	tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	0	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-) □	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-) □	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	0	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	0	tačka 21. stav 1.
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>	0	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>	0	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-713,002	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-879,841	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	3,843,895	

Redni broj	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
Dodatni osnovni kapital: elementi			
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	1,200,000	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	0	
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	1,200,000	
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke			
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokrivenosti kapitala banke (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokrivenosti emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	0	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	1,200,000	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	5,043,895	
Dopunski kapital: elementi			
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	1,340	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	0	
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	0	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	1,340	
Dopunski kapital: odbitne stavke			
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	0	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokrivenosti kapitala banke (-)	0	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	0	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokrivenosti emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	0	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	1,340	
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	5,045,235	
52	Ukupna rizična aktiva	29,486,849	tačka 3. stav 2.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	13.04%	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	17.11%	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	17.11%	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	4.71%	tačka 433.
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokrivanje zaštitnih slojeva (%)****	5.04%	

Opis osnovnih karakteristika svih elemenata koji se uključuju u obračun kapitala prikazan je u nastavku, na obrascu PI-FIKAP:

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke

Redni broj	Karakteristike instrumenta	Opis instrumenta 1	Opis instrumenta 2	Opis instrumenta 3
1.	Emitent	Halkbank a.d. Beograd	Halkbank a.d. Beograd	Halkbank a.d. Beograd
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	RSCABAE56615	RSCABAE57662	RSCABAE09390
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>			
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	<i>Instrument osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija</i>	<i>Instrument dodatnog osnovnog kapitala i pripadajuća emisiona premija</i>	<i>Instrument dopunskog kapitala</i>
3.	Individualni(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	<i>Individualni</i>	<i>Individualni</i>	<i>Individualni</i>
4.	Tip instrumenta	<i>Obične akcije</i>	<i>Nekumulativne preferencijalne akcije</i>	<i>Kumulativne preferencijalne akcije</i>
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	3,047,143	1,200,000	1,340
6.	Nominalna vrednost instrumenta	1,819,820.00	600,000.00	1,340.00
6.1.	Emisiona cena	1,227,323.00	600,000.00	0.00
6.2.	Otkupna cena			
7.	Računovodstvena klasifikacija	<i>Aksijski kapital</i>	<i>Aksijski kapital</i>	<i>Aksijski kapital</i>
8.	Datum izdavanja instrumenta	1992	2015	1992
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>
9.1.	Inicijalni datum dospeća	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	<i>Ne</i>	<i>Da</i>	<i>Ne</i>
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost			
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)			
	<i>Kuponi/dividende</i>			
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljiva	Fiksna	Fiksna
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi		5.00%	5.00%
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	Ne	Da	Da
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	ne	ne	ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	<i>Nekumulativna</i>	<i>Nekumulativna</i>	<i>Kumulativna</i>
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	<i>Nekonvertibilna</i>	<i>Nekonvertibilna</i>	<i>Konvertibilna</i>
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije			<i>U skladu sa odlukom Skupštine</i>
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti			<i>U skladu sa odlukom Skupštine</i>
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije			<i>U skladu sa odlukom Skupštine</i>
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija			<i>Dobrovoljan</i>
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje			<i>Obične akcije</i>
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje			<i>Halkbank a.d. Beograd</i>
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	<i>Da</i>	<i>Da</i>	<i>Da</i>
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	<i>Na osnovu odluke Skupštine akcionara a u skladu sa zakonom o privrednim društvima</i>	<i>Na osnovu odluke Skupštine akcionara a u skladu sa zakonom o privrednim društvima</i>	<i>Na osnovu odluke Skupštine akcionara a u skladu sa zakonom o privrednim društvima</i>
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	<i>U celosti ili delimično</i>	<i>U celosti ili delimično</i>	<i>U celosti ili delimično</i>
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	<i>Trajno</i>	<i>Trajno</i>	<i>Trajno</i>
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja			
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	<i>Nekumulativne preferencijalne akcije; Kumulativne preferencijalne akcije</i>	<i>Kumulativne preferencijalne akcije</i>	
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata			
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike			

Kapital banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Banka je prema važećoj Odluci o adekvatnosti kapitala banke dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke koji minimalno iznosi 4,5%;
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke koji minimalno iznosi 6%;
- pokazatelj adekvatnosti kapitala banke koji minimalno iznosi 8%.

Pored propisanih minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala Banka je u obavezi da ispuni i dodatne kapitalne zahteve za:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala u iznosu od 2,5% rizične aktive Banke;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala koju određuje Narodna banka Srbije za Republiku Srbiju i to u rasponu od 0% do 2,5% od rizične aktive Banke;
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik određuje Narodna banka Srbije za Republiku Srbiju sa ciljem sprečavanja i ublažavanja dugoročnih necikličnih sistemskih problema dobija se kao 3% od izloženosti po deviznim plasmanima i devizno indeksiranih plasmana.

Banka ne pripada bankarskoj grupi koja se smatra globalno sistemski značajnom, niti je na teritoriji Republike Srbije sistemski značajnu banku, pa nema obavezu održavanja zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku niti za globalno sistemski značajnu banku.

Elementi kapitala i njihove karakteristike:

- Osnovni akcijski kapital čine:
  - Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke;
  - Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
  - Dobit Banke;
  - Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti
  - Rezerve iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
  - Rezerve za opšte bankarske rizike.
- Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:
  - Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
  - Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
  - Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu s propisima;

- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke – za banke koje su dobile saglasnost Narodne banke Srbije za primenu IRB pristupa;
  - Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
  - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
  - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
  - Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tač. 19. i 20. važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke;
  - Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke;
  - Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
  - Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
  - Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
  - Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke.
- Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:
    - Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke;
    - Pripadajuće emisije premije uz instrumente iz prethodne odredbe ovog stava, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata.
  - Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala čine:
    - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
    - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
    - Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
    - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog

osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;

- Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke;
  - Iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos tih elemenata – u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala banke mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka.
- Dopunski kapital čini zbir sledećih instrumenata, umanjenih za odbitne stavke:
    - Akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke;
    - Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz prethodne odredbe, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
    - Opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1.25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik - za banke koje taj iznos obračunavaju primenom standardizovanog pristupa u skladu sa Odeljkom 1. Glave IV važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke;
    - Pozitivan iznos dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. važeće Odluke NBS o adekvatnosti kapitala banke koji nije umanjen za poreske efekte, u visini od najviše 0.6% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik – za banke koje taj iznos obračunavaju primenom IRB pristupa uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije, u skladu sa Odeljkom 2. Glave IV ove odluke.
  - Odbitne stavke od dopunskog kapitala čine:
    - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
    - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
    - Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
    - Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Banka ne poseduje hibridne instrumente.

Podatke i informacije o povezivanju pozicija kapitala Banke iz bilansa stanja s pozicijama kapitala Banke iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje

izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke Banka je objavila u Prilogu 3, na obrascu PI-UPK:

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,839,851	
A.II	Založena finansijska sredstva	0	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	24,758	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4,359,850	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	472,892	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,524,613	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	28,894,906	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	0	
A.XII	Investicije u zavisna društva	0	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	0	i
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	98,947	z
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	817,842	
A.XV	Investicione nekretnine	127,727	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	62,393	i
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
A.XIX	Ostala sredstva	225,398	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica</i>	0	k
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	41,449,177	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	0	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6,277,751	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28,762,098	
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	
	<i>Od čega obaveze po osnovu hibridnih instrumenata</i>	0	
PO.VIII	Subordinirane obaveze	0	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	0	
PO.IX	Rezervisanja	39,343	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	0	
PO.XII	Odložene poreske obaveze	0	
PO.XIII	Ostale obaveze	250,278	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	35,329,470	

PI-UPK obrazac nastavak:

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	4,248,483	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih i nekumulativnih akcija</i>	1,819,820	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	1,227,323	b
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih nekumulativnih akcija</i>	600,000	m
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih nekumulativnih akcija</i>	600,000	n
	<i>Od čega nominalna vrednost preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	1,340	nj
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	0	
PO.XVI	Sopstvene akcije	0	
	<i>Od čega stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	0	
	<i>Od čega stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije</i>	0	
PO.XVII	Dobitak	194,631	
	<i>Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina</i>	0	v
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine</i>	194,631	
PO.XVII I	Gubitak	0	lj
	<i>Od čega gubici iz prethodnih godina</i>	0	
	<i>Od čega gubitak tekuće godine</i>	0	
PO.XIX	Rezerve	1,676,593	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	1,312,431	d
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>	0	
	<i>Od čega ostale negativne konsolidovane rezerve</i>	0	
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	0	
	<i>Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke</i>	0	
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSF/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	364,162	d
PO.XX	Nerealizovani gubici	0	lj
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	0	
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	0	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	0	
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	6,119,707	
PO.XXII I	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0		
PO.XXI V	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	41,449,177	
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	52,634,811	
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	0	
	<i>Od čega iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu</i>	0	
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	52,634,811	

PI-UPK Obrazac – Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja I pozicija u obrascu PI-KAP

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu s referencama iz 2. koraka
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	3,047,143	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	1,819,820	a
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	1,227,323	b
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	0	
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	v
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	364,162	d
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	1,312,431	đ
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	e
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	0	ž
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	4,723,736	
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	-5,499	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-98,947	z
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-62,393	i
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata za štite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	0	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)	0	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekuritizacije izloženosti (-)	0	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	0	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	0	j
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	0	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-) □	0	
19	Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	0	
20	Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	0	k
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	0	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	0	l
21.2.	<i>od čega: sekuritizovane pozicije (-)</i>	0	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	0	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	0	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	0	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>	0	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>	0	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	0	lj
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokrivanje rizika ili gubitaka (-)	0	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	0	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-713,002	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-879,841	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	3,843,895	

PI-UPK Obrazac nastavak – Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja I pozicija u obrascu PI-KAP

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu s referencama iz 2. koraka
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	1,200,000	(m+n)
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	0	
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	1,200,000	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke		
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	0	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	0	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	0	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviiteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	0	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	0	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	1,200,000	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	5,043,895	
	Dopunski kapital: elementi		
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	1,340	nj
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	0	
43	Prilagodavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	0	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	1,340	
	Dopunski kapital: odbitne stavke		
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	0	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	0	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	0	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviiteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	0	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	1,340	
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	5,045,235	

Struktura kapitala banke na dan 31.12.2017. godine (u 000 RSD)

Редни бр.	Naziv pozicije	Iznos
1	KAPITAL	5,045,235
1.1	OSNOVNI KAPITAL	5,043,895
1.1.1	Osnovni akcijski kapital	3,843,895
1.1.1.1	<i>Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija</i>	3,047,143
1.1.1.1.1	Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	1,819,820
1.1.1.1.3	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	1,227,323
1.1.1.2	<i>Dobit</i>	0
1.1.1.2.2.2	<i>Napomena: Dobit iz tekućeg perioda koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital</i>	194,631
1.1.1.3	<i>(-) Gubitak</i>	0
1.1.1.4	<i>Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici</i>	364,162
1.1.1.5	<i>Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike</i>	1,312,431
1.1.1.6	<i>Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu</i>	0
1.1.1.7	<i>(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala</i>	-5,499
1.1.1.9	<i>(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze</i>	-98,947
1.1.1.10	<i>(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze</i>	-62,393
1.1.1.25	<i>(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od osnovnog akcijskog kapitala banke</i>	-713,002
1.1.2	Dodatni osnovni kapital	1,200,000
1.1.2.1	<i>Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i pripadajuća emisiona premija</i>	1,200,000
1.1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	600,000
1.1.2.1.3	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dodatnog osnovnog kapitala	600,000
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	1,340
1.2.1	Instrumenti dopunskog kapitala, subordinirane obaveze i pripadajuća emisiona premija	1,340
1.2.1.1	<i>Uplaćen iznos instrumenata dopunskog kapitala</i>	1,340
1.2.1.1.1	Od čega: uplaćene preferencijalne kumulativne akcije i hibridni instrumenti kapitala koji su ispunjavali uslove za uključivanje u dopunski kapital banke do 30.6.2017. a koje banka uključuje u dopunski kapital do 31.12.2022. u skladu s prelaznim odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala banke	1,340

3. ADEKVATNOST KAPITALA BANKE

Banka je dužna da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja, odnosno radi ispunjenja obaveza prema poveriocima, pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na propisanom nivou.

Kapitalne zahteve Banka utvrđuje u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala, i to za kreditni rizik, devizni rizik i operativni rizik.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se po standardizovanom pristupu, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom minimalnom stopom adekvatnosti kapitala propisanom od strane NBS.

Kapitalni zahtev za tržišni - devizni rizik izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa minimalnom stopom adekvatnosti kapitala propisanom od strane NBS.

Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunava se primenom pristupa osnovnog indikatora i jednak je vrednosti trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti (zbir neto prihoda od kamata i neto nekamatnih prihoda) pomnoženog stopom kapitalnog zahteva koju je propisala NBS za ovaj pristup.

Indikator izloženosti izračunava se na osnovu sledećih elemenata:

- prihodi i rashodi od kamata
- prihodi od dividendi i učešća

- prihodi i rashodi od naknada i provizija
- dobiti i gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti
- prihodi i rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza
- prihodi i rashodi od kursnih razlika
- ostali prihodi iz redovnog poslovanja.

U izračunavanje indikatora izloženosti ne uključuje se:

- rashodi indirektnih otpisa plasmana po osnovu bilansnih pozicija
- rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije
- ostali rashodi iz redovnog poslovanja
- realizovani dobiti/gubici po osnovu finansijske imovine koja nije namenjena trgovanju
- ostali prihodi koji ne potiču iz redovnog poslovanja Banke (npr. prihodi po osnovu ugovora o osiguranju).

U prilogu 4 – **PI-AKB** Banka je objavila sledeće podatke, odnosno informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala:

- iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik, uključujući i rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka, za svaku klasu izloženosti;
- iznos kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke po osnovu neizmirenih transakcija;
- iznos kapitalnog zahteva za tržišne rizike i vrstu primenjenog pristupa za računanje pojedinačnih kapitalnih zahteva za ove rizike,
- iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik i vrstu primenjenog pristupa za računanje ovog zahteva, s posebnim objavljivanjem iznosa za svaki od pristupa koje je banka koristila za računanje tog zahteva;
- pokrivenost kapitalnih zahteva osnovnim, odnosno dopunskim kapitalom, imajući u vidu ograničenja propisana odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala sa 31.12.2017. iznosi 17,11%.

Kapitalni zahtevi na dan 31.12.2017. godine

Naziv pozicije	Iznos
RIZIČNA AKTIVA	29,486,849
RIZIKOM PONDERISANE IZLOŽENOSTI ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	25,885,182
Rizikom ponderisane izloženosti - standardizovani pristup	25,885,182
Izloženosti po klasama (isključujući sekjuritizovane pozicije)	25,885,182
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	272,127
<i>Izloženosti prema bankama</i>	580,564
<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	3,554,095
<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	10,559,268
<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	7,933,387
Izloženosti koje se nalaze u statusu neizmirenja obaveza	1,928,075
<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	26,257
<i>Ostale izloženosti</i>	1,031,411
RIZIČNA AKTIVA PO OSNOVU IZLOŽENOSTI RIZIKU IZMIRENJA/ISPORUKE (OSIM PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA)	0
RIZIČNA AKTIVA PO OSNOVU IZLOŽENOSTI TRŽIŠNIM RIZICIMA	126,707
Izloženost deviznom riziku	126,707
RIZIČNA AKTIVA PO OSNOVU IZLOŽENOSTI OPERATIVNOM RIZIKU	3,474,960
Pristup osnovnog indikatora	3,474,960
POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA	13.04%
Višak (+) ili nedostatak (-) osnovnog akcijskog kapitala	2,516,987
Minimalni pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala određen banci	4.50 %
POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA	17.11%
Višak (+) ili nedostatak (-) osnovnog kapitala	3,274,684
Minimalni pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala određen banci	6.00 %
POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA	17.11%
Višak (+) ili nedostatak (-) kapitala	2,686,287
Minimalni pokazatelj adekvatnosti kapitala određen banci	8.00 %

PI-AKB obrazac – podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju kapitala

Redni broj	Naziv	Iznos
I	KAPITAL	1
		5,045,235
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	3,843,895
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	1,200,000
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	1,340
II	KAPITALNI ZAHTEVI	29,486,849
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	25,885,182
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	25,885,182
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	0
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	272,127
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	0
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	0
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	0
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	580,564
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	3,554,094
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	10,559,267
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	7,933,387
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	1,928,075
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	0
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	0
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	0
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	0
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	26,257
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	1,031,411
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	0
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	0
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	0
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	0
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	0
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	0
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	0
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	0
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	0
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	0
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	0
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	0
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	0
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	0
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	0
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	0

PI-AKB obrazac nastavak – podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju kapitala

Redni broj	Naziv	Iznos
		1
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	126,707
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	0
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	0
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	126,707
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	0
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	3,474,960
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	3,474,960
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	0
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	13.04%
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	17.11%
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	17.11%

4. PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKE

4.1 Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP)

Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa svojim rizičnim portfoliom. Proces interne procene adekvatnosti kapitala sadrži sledeće faze:

- Utvrđivanje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom polovanju;
- Utvrđivanje materijalne značajnosti rizika;
- Obračun internih kapitalnih zahteva za pokriće pojedinačnih rizika;
- Određivanje nivoa raspoloživog internog kapitala za pokriće rizika;
- Poređenje raspoloživog regulatornog kapitala i raspoloživog internog kapitala, minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva i zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- Planiranje kapitala.

4.2 Utvrđivanje materijalne značajnosti rizika

Analizom rizičnog profila Banke identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Materijalno značajne rizike Banka utvrđuje na osnovu Matrice rizika, koja uključuje sve identifikovane rizike kojima je Banka izložena.

Banka se opredelila da izračunava interne kapitalne zahteve za sledeće materijalno značajne rizike: kreditni rizik, rizik koncentracije, kreditno-devizni rizik, rezidualni rizik, tržišni

(devizni) rizik, operativni rizik, kamatni i rizik zemlje.

Za sledeće materijalno značajne rizike – rizik likvidnosti, strateški i reputacioni rizik, Banka ne obračunava interne kapitalne zahteve.

Rizik likvidnosti Banka prati kroz dnevno izračunavanje pokazatelja, stres testiranje i preduzimanje mera u skladu sa izmerenim nivoom rizika. Banka ne obračunava interni kapitalni zahtev s obzirom da u procesu stres testiranja dobijeni rezultati pokazuju da Banka ima dovoljno likvidne aktive kojom može nadomestiti potencijalni odliv sredstava u uslovima nepovoljnog ekonomskog okruženja.

Banka strateškim rizikom upravlja putem procesa strateškog planiranja, za koji su odgovorni Upravni odbor i Izvršni odbor. Kako se na ovaj način proaktivno upravlja strateškim rizikom, u ICAAP-u Banka ne obračunava kapitalni zahtev za strateški rizik.

Reputacionim rizikom Banka upravlja svakodnevno, kroz jasno upoznavanje klijenata sa svim uslovima usluga koje pruža Banka, primenu mera na zaštiti bankarske tajne, primenu propisa o zaštiti korisnika finansijskih usluga, pravovremenom postupanju po usmenim i pisanim prigovorima klijenata i sl. Preventivne i reaktivne mere su integrisane i sastavni su deo upravljanja rizicima u Banci. S obzirom da se na ovaj način proaktivno upravlja reputacionim rizikom, u procesu interne procene adekvatnosti kapitala Banka ne obračunava kapitalni zahtev za ovaj rizik.

Rizike koji nisu procenjeni kao materijalno značajni – cenovni, rizik usklađenosti poslovanja, rizik od pranja novca i finansiranja terorizma, rizik po životnu i društvenu sredinu, rizik ulaganja i eksternalizacije, Banka prati kroz sistem uspostavljenih internih limita i primenu zakonskih propisa i unutrašnjih akata.

Cilj interne procene adekvatnosti kapitala je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena.

Određivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva vrši se sabiranjem izračunatih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike.

4.3 Izračunavanje kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike

Minimalni kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se množenjem rizične aktive stopom adekvatnosti kapitala, u skladu sa standardizovanim pristupom koji je propisala NBS.

U skladu sa veličinom Banke i njenim rizičnim profilom Banka se opredelila da kapitalni zahtev za kreditni rizik u ICAAP-u izračunava primenom standardizovanog pristupa koji je propisala NBS, ali ga uvećava za dodatne kapitalne zahteve za rizike koji su čvrsto povezani sa kreditnim rizikom i koji ga mogu uvećati.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik u ICAAP-u izračunava se kao zbir:

- minimalnog kapitalnog zahteva izračunatog primenom standardizovanog pristupa uključujući i moguću potcenjenost kapitalnih zahteva za kreditni rizik;
- internog kapitalnog zahteva za rezidualni rizik;
- internog kapitalnog zahteva za kreditno – devizni rizik
- internog kapitalnog zahteva za rizik koncentracije i
- internog kapitalnog zahteva za kreditni rizik na osnovu rezultata stres-testova koji uključuje i rizik negativnih promena i uticaja poslovnog i makroekonomskog okruženja.

Interni kapitalni zahtevi za rezidualni rizik zasnovani su na istraživanju na tržištu nekretnina,

koje je proizvelo očekivane faktore umanjena za stambene i komercijalne hipoteke. Primenom ovih faktora na hipotekarne izloženosti, Banka je ponovo izračunala kapitalne zahteve. Razlika između zahteva regulatornog kapitala i potreba za kapitalom na osnovu faktora umanjena predstavlja interni kapitalni zahtev za pokrivanje rezidualnog rizika.

Interni kapital za pokrivanje kreditno-deviznog rizika obračunava se za portfolio koji se indeksira u stranoj valuti i na osnovu procenjenog gubitka koji proizilazi iz očekivanog kretanja deviznog kursa tokom perioda od jedne godine.

Interni kapitalni zahtevi za rizik koncentracije izračunavaju se za pojedinačno značajne izloženosti, izloženost prema poslovnim sektorima za sektor pravnih lica i izloženosti po proizvodima za sektor fizičkih lica. Metodologija se zasniva na proceni ovog rizika pomoću HH indeksa (Herfindahl - Hirschmann Indeks) i dodavanja kapitalnih zahteva iznad regulativnog minimuma u zavisnosti od vrednosti utvrđenog HH indeksa.

Minimalni kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se, množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije Banke i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu stopom adekvatnosti kapitala koju je propisala NBS. Pod ukupnom neto otvorenom deviznom pozicijom se podrazumeva apsolutna vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je apsolutna vrednost veća.

Za potrebe interne procene adekvatnosti kapitala kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se množenjem ukupne otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu stopom adekvatnosti kapitala koju je propisala NBS. Ukupna neto otvorena devizna pozicija banke predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije banke, zavisno od toga koja je apsolutna vrednost veća. U cilju računanja internog kapitalnog zahteva za devizni rizik Banka otvorene devizne pozicije u EUR, USD i CHF uvećava za procenat koji se dobija kao procena promene kursa ovih valuta u koraku od 365 dana u seriji podataka kurseva za poslednjih deset godina uz verovatnoću od 95% da stvarna promena kursa neće biti veća od procenjene. Ostale valute uvećavaju se za procenat rasta kursa EUR, USD ili CHF u zavisnosti od toga koji od ovih procenata je najveći.

Minimalni kapitalni zahtev za operativni rizik računa se prema pristupu osnovnog indikatora, množenjem trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti (zbir neto prihoda od kamata i neto nekamatnih prihoda) pomnoženog stopom kapitalnog zahteva koju je propisala NBS za ovaj pristup. U procesu interne procene adekvatnosti kapitala kapitalni zahtev za operativni rizik Banka takođe izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora.

Kapitalni zahtev za kamatni rizik se, za potrebe interne procene adekvatnosti kapitala, izračunava na bazi procene izloženosti Banke riziku od ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa (repricing risk), u skladu sa Procedurom Upravljanje kamatnim rizikom. Efekat promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Banke procenjuje se primenom standardnog kamatnog šoka od +/-200 baznih poena (bp). Interni kapitalni zahtev za kamatni rizik izračunava se množenjem ukupne neto ponderisane pozicije Banke stopom adekvatnosti kapitala propisanom Odlukom o adekvatnosti kapitala od strane NBS.

5 PODACI ODNOSNO INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA ZAŠTITNE SLOJEVE KAPITALA

U skladu sa važećom odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala, Banka obračunava specifičnu stopu kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala izračunava kao ponderisani prosek stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala za Republiku Srbiju i druge države u kojima banka ima relevantne kreditne izloženosti.

Geografska raspodelu izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala predstavljena je u sledećoj tabeli na obrascu **PI-GR** (podaci u hiljadama RSD):

Redni broj		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: □ opšte kreditne izloženosti	Od čega: □ izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: □ izloženosti po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1	Republika Srbija	86,330,534	0	0	0	0	0	25,016,365	0	0	25,016,365	0.9994	0.000%
1.2	Turska	14,352	0	0	0	0	0	12,612	0	0	12,612	0.0005	0.000%
1.3	Makedonija	53	0	0	0	0	0	40	0	0	40	0.0000	0.000%
1.4	Nemačka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0000	0.000%
1.5	Slovenija	12	0	0	0	0	0	9	0	0	9	0.0000	0.000%
1.6	Mađarska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0000	0.000%
1.7	Hrvatska	4,419	0	0	0	0	0	3,238	0	0	3,238	0.0001	0.000%
1.8	Belgija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0000	0.000%
1.9	Austrija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0000	0.000%
1.10	Slovačka	6	0	0	0	0	0	5	0	0	5	0.0000	0.000%
1.11	Kipar	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0000	0.000%
1.12	Crna Gora	3	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0.0000	0.000%
1.13	Bosna i Hercegovina	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0.0000	0.000%
1.14	Velika Britanija	281	0	0	0	0	0	211	0	0	211	0.0000	0.500%
1.15	Britanska Devičanska Ostrva	12	0	0	0	0	0	9	0	0	9	0.0000	0.500%
1.16	Hong Kong	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0000	1.875%
1.17	Sjedinjene Američke Države	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0.0000	0.000%
2.	Ukupno	86,349,675	0	0	0	0	0	25,032,492	0	0	25,032,492	1.0000	0

Ukupan iznos kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala predstavljena je u sledećoj tabeli na obrascu **PI-KZS** (podaci u hiljadama RSD):

1.	Ukupna rizična aktiva	29,486,849
2.	Specifična stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala	0.00%
3.	Zahtev za kontraciklični zaštitni sloj kapitala	0

6 IZLOŽENOST RIZICIMA I PRISTUPI ZA NJIHOVO MERENJE I PROCENU

6.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja obaveza.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za kreditiranje i Službi za upravljanje rizicima.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata u Sektoru za kreditiranje.

U Službi za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP, Službi za upravljanje kreditiranjem stanovništva i Službi za monitoring i upravljanje plasmanima identifikuje se, kontroliše i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, klasifikaciju bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračun i evidentiranje rezervi za procenjene gubitke, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Tabela 1. Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku

u 000 RSD

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti /rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3		
	4			5 (3+4)	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	0	0		4,839,851	4,839,851
Založena finansijska sredstva	0	0		0	0
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	24,287	0	24,287	471	24,758
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	0		0	0
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	44,283	166	44,117	4,315,733	4,359,850
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	0	0		472,892	472,892
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,403,773	80	1,403,693	120,920	1,524,613
Kredit i potraživanja od komitenata	31,573,726	2,678,820	28,894,906	0	28,894,906
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0		0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0		0	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0		0	0
Investicije u zavisna društva	0	0		0	0
Nematerijalna ulaganja	0	0		98,947	98,947
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0		817,842	817,842
Investicione nekretnine	0	0		127,727	127,727
Tekuća poreska sredstva	0	0		0	0
Odložena poreska sredstva	0	0		62,393	62,393
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0		0	0
Ostala sredstva	231,683	17,471	214,212	11,186	225,398
Bilansna izloženost	33,277,752	2,696,537	30,581,215	10,867,962	41,449,177
Date garancije i jemstva	5,141,452	59	5,141,393	0	5,141,452
Preuzete buduće obaveze	5,188,391	4,994	5,183,397	0	5,188,391
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	42,304,967	42,304,967
Vanbilansna izloženost	10,329,843	5,053	10,324,790	42,304,967	52,634,810
Ukupna izloženost	43,607,595	2,701,590	40,906,005	53,172,929	94,083,987

Tabela 2. Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije i po sektorima

u 000 RSD

Podaci o klasifikaciji	A	B	V	G	D	Ukupno
1. Potraživanja od stanovništva	7,624,185	642,900	97,996	54,048	95,982	8,515,111
1.1 Stambeni krediti	2,749,979	245,475	33,278	16,663	25,922	3,071,317
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	4,562,599	391,905	63,444	35,814	50,741	5,104,503
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	297,615	5,367	1,273	1,571	15,308	321,134
1.4 Ostala potraživanja	13,992	153	1	0	4,011	18,157
2. Potraživanja od privrede	15,411,102	12,211,065	2,130,524	1,226,514	4,113,279	35,092,484
2.1 Velika preduzeća	1,839,682	1,082,132	272,931	437,098	75,711	3,707,554
2.2 Mala i srednja preduzeća	9,287,278	8,206,678	1,273,999	560,507	3,296,195	22,624,657
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	4,240,161	2,922,255	583,594	228,909	739,881	8,714,800
2.4 Poljoprivrednici	19,578	0	0	0	1,492	21,070
2.5 Javna preduzeća	24,403	0	0	0	0	24,403
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	23,035,287	12,853,965	2,228,520	1,280,562	4,209,261	43,607,595

6.1.1 Pregled izloženosti po klasama izloženosti

Banka sve izloženosti iz bankarske knjige i knjige trgovanja, izuzev izloženosti koje su u obračunu kapitala uključene kao odbitne stavke od osnovnog kapitala, dopunskog kapitala ili kapitala banke raspoređuje u jednu od 17 klasa izloženosti, a u skladu sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije koja reguliše oblast adekvatnosti kapitala banke.

U nastavku je dat pregled izloženosti banke po klasama izloženosti:

Tabela 3. Pregled izloženosti banke po klasama izloženosti i prosečne izloženosti tokom perioda

u 000 RSD

Klase izloženosti	Bilansna izloženost	Prosečno stanje bilansne izloženosti	Vanbilansna izloženost	Prosečno stanje vanbilansne izloženosti
Izloženost prema državama i centralnim bankama	8,763,725	7,621,399	720	360
Izloženost prema teritorijalnim autonomijama i lokalnim samoupravama	514,842	525,173	0	0
Izloženost prema bankama	1,455,257	1,180,062	390,972	445,517
Izloženost prema privrednim društvima	2,796,412	6,936,874	4,459,336	6,013,726
Izloženost prema fizičkim licima	13,214,228	11,791,949	4,404,273	3,459,006
Izloženost obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	9,051,324	4,996,673	1,406,298	703,149
Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	4,999,422	4,459,458	7,029,322	4,427,237
Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja	27,636	13,818	0	0
Ostale izloženosti	4,052,838	4,178,687	34,908,586	39,717,919
Ukupno	44,875,684	41,704,093	52,599,507	54,766,914

Tabela 4. Pregled raspodele svih izloženosti prema preostalom dospeću, po klasama izloženosti

u 000 RSD

Klase izloženosti	Period dospeća					
	do 1 meseca	1 do 3 meseca	3 do 6 meseci	6 do 12 meseci	1 do 5 godina	preko 5 godina
Izloženost prema državama i centralnim bankama	3,977,695	414,425	0	0	3,801,914	570,412
Izloženost prema teritorijalnim autonomijama i lokalnim samoupravama	1	0	0	0	501,823	13,017
Izloženost prema bankama	1,356,009	217,720	266,564	0	5,935	0
Izloženost prema privrednim društvima	947,819	1,032,231	1,313,592	1,458,515	2,232,758	270,833
Izloženost prema fizičkim licima	2,153,926	718,009	1,326,879	2,622,612	7,958,183	2,838,892
Izloženost obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	102,972	230,009	457,201	650,539	4,631,093	4,385,808
Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	8,248,493	7,098	16,927	25,009	2,104,614	1,626,603
Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja	27,636	0	0	0	0	0
Ostale izloženosti	37,526,562	168,316	96,190	390,251	610,940	169,166
Ukupno	54,341,113	2,787,808	3,477,353	5,146,926	21,847,260	9,874,731

Banka koristi eksterni kreditne rejtinge Moody's za potrebe direktnog dodeljivanja pondera kreditnog rizika izloženostima prema stranim i domaćim bankama.

Izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećoj tabeli, prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	50%	50%	100%	100%	150%

Izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća duži od tri meseca i za koje ne postoji raspoloživi kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka-dužnik ima sedište ili ponder kreditnog rizika 50%, zavisno od toga koji je ponder veći.

Izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća nije duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećoj tabeli, prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	20%	20%	50%	50%	150%

Banka dodeljuje ponder rizika za izloženosti prema bankama u skladu sa sledećim pravilima:

- ako ne postoji kratkoročni kreditni rejting izabrane agencije za rejting, banka ponder rizika određuje u skladu sa prethodnim stavom i primenjuje ga na sve izloženosti prema bankama sa preostalim rokom dospeća do tri meseca,
- ako postoji kratkoročni kreditni rejting izabrane agencije za rejting kojem odgovara isti ili povoljniji ponder rizika od pondera definisang gore, banka na takav način utvrđen ponder rizika može primeniti samo za izloženosti na koje se taj rejting odnosi, dok za ostale izloženosti prema bankama sa preostalim rokom dospeća do tri meseca određuje ponder rizika u skladu sa prethodnim stavom,
- ako postoji kratkoročni kreditni rejting izabrane agencije za rejting kojem odgovara lošiji ponder rizika od pondera propisanog prethodnim stavom, banka je dužna da taj rejting primeni na sve izloženosti prema bankama sa preostalim rokom dospeća do tri meseca kojima nije dodeljen kreditni rejting izabrane agencije za rejting.

Banka izloženostima prema bankama za koje ne postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting, dodeljuje ponder rizika naveden u sledećoj tabeli, a prema nivou kreditnog kvaliteta države u kojoj banka-dužnik ima sedište:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Izloženostima prema bankama se dodeljuje ponder rizika 100% ako za izloženosti prema državi u kojoj banka-dužnik ima sedište ne postoji kreditni rejting.

Banka izloženostima prema bankama čija ugovorena efektivna ročnost nije duža od tri meseca, a za koje ne postoji raspoloživi kreditni rejting izabrane agencije za rejting, dodeljuje ponder rizika 20%.

Izuzetno od prethodno definisanih pravila, Banka izloženostima prema bankama za koje ne postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting, a koje su u vezi sa finansiranjem trgovine i ispunjavaju uslov iz tačke 109. stav 4. odredba pod 2) važeće Odluke o adekvatnosti kapitala banke, dodeljuje ponder rizika 50%. Ako preostali rok dospeća ovakvih izloženosti nije duži od tri meseca, banka dodeljuje ponder rizika 20%.

6.1.2 Definicije potraživanje u docnji i u statusu neizmirivanja obaveza

Potraživanja u docnji su potraživanja koja nisu naplaćena o roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja po računima klijenata i ostale dospele obaveze klijenata).

Za potrebe obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik primenom standardizovanog pristupa, Banka u klasu sa statusom neizmirivanja obaveza raspoređuje sva pojedinačna potraživanja koja ispunjavaju uslov iz tačke 93. važeće Odluke o adekvatnosti kapitala i to:

- banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoju obavezu prema banci, njenom matičnom ili podređenim društvima, ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite,
- dužnik je u docnji više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu prema banci, njenom matičnom ili podređenim društvima.

Pod materijalno značajnim iznosom podrazumeva se iznos veći od 1% pojedinačnog potraživanja banke od dužnika, ali ne manji od 1.000 dinara za dužnika koji je fizičko lice, odnosno od 10.000 dinara za dužnika koji je pravno lice. Drugim rečima, to znači da se u potraživanja sa kašnjenjem uključuju samo materijalno značajni iznosi.

Prilikom utvrđivanja smanjene verovatnoće da će dužnik biti u stanju da u potpunosti izmiri svoju obavezu prema banci, njenom matičnom ili podređenim društvima koristi sledeće kriterijume i okolnosti:

- prestanak evidentiranja prihoda od kamata i prihoda od provizija i naknada u bilansu uspeha po osnovu potraživanja od dužnika;
- specifična prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti;
- značajan gubitak koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja;
- restrukturiranje potraživanja izvršeno usled finansijskih teškoća dužnika, uz umanjenje iznosa tog potraživanja zbog otpisa dela duga ili produženja roka otplate glavnice, kamate ili naknade,
- podnošenje predloga banke za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom zbog neizmirenog potraživanja prema banci, odnosno matičnom ili podređenim društvima banke;
- pokretanje postupka stečaja nad dužnikom, koji dovodi do neizmirenja obaveze ili neblagovremenog izmirenja obaveze prema banci, odnosno njenom matičnom ili podređenim društvima.

Status neizmirivanja obaveza kod dužnika pravnih lica Banka utvrđuje i iskazuje na nivou dužnika, odnosno za sva potraživanja od istog dužnika. Status neizmirivanja obaveza kod dužnika koji su preduzetnici, poljoprivrednici i fizička lica, Banka utvrđuje i iskazuje na nivou pojedinačnog potraživanja.

Tabela 5. Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja

u 000 RSD

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Nije dospelo	Dospelo	Na pojedinačnoj osnovi	Na grupnoj osnovi		Na pojedinačnoj osnovi	Na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
1. Potraživanja od stanovništva	1,741,859	12,012	83,162	6,678,079	8,515,112	20,373	30,714	8,464,025	1,462,656	1,815,166
1.1 Stambeni krediti	1,228,134	10,621	32,027	1,800,535	3,071,317	2,840	637	3,067,840	1,237,025	1,577,004
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	219,163	1,376	50,921	4,833,044	5,104,504	17,460	10,333	5,076,711	218,511	238,083
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	280,142	15	214	40,763	321,134	73	16,108	304,953	12	79
1.4 Ostala potraživanja	14,420	0	0	3,737	18,157	0	3,636	14,521	7,108	0
2. Potraživanja od privrede	10,120,357	43,131	4,731,787	20,197,208	35,092,483	2,578,103	72,400	32,441,980	5,622,380	9,764,554
2.1 Velika preduzeća	1,566,614	12	490,904	1,650,025	3,707,555	194,797	6,392	3,506,366	16,908	1,044,995
2.2 Mala i srednja preduzeća	6,981,623	18,114	3,332,719	12,292,199	22,624,655	1,904,091	37,010	20,683,554	4,461,274	6,424,774
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	1,570,546	25,005	906,672	6,212,577	8,714,800	478,837	28,896	8,207,067	1,144,198	2,268,775
2.4 Poljoprivrednici	0	0	1,492	19,578	21,070	378	19	20,673	0	21,070
2.5 Javna preduzeća	1,574	0	0	22,829	24,403	0	83	24,320	0	4,940
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	11,778,901	31,515	595	26,784,737	38,595,748	89	74,425	38,521,234	6,988,245	7,710,624
<i>Od čega restruktuirana</i>	137,692	2,576	519	371,462	512,249	13	2,516	509,720	140,268	252,778
Problematična potraživanja	83,315	23,628	4,814,353	90,550	5,011,846	2,598,387	28,690	2,384,769	96,791	3,869,096
<i>Od čega restruktuirana</i>	34,359	3,019	3,492,019	1,317	3,530,714	1,901,171	221	1,629,322	37,239	2,841,983
Ukupna izloženost	11,862,216	55,143	4,814,949	26,875,287	43,607,595	2,598,476	103,114	40,906,005	7,085,036	11,579,720

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

6.1.3 Osnovni pristupi i metodi koji se koriste za obračun ispravke vrednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Banka tromesečno procenjuje kvalitet potraživanja, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama i obračunava adekvatan iznos obezvređenja odnosno verovatnog gubitka.

Prilikom procene obezvređenja izloženosti uzimaju se u obzir sledeći faktori:

- Broj dana kašnjenja u izmirenju obaveza;
- Ocena finansijskog stanja dužnika;
- Tokovi gotovine dužnika i dinamika plaćanja obaveza po glavnici i kamati;
- Broj dana nelikvidnosti;
- Poštovanje ugovornih obaveza od strane dužnika;
- Kvalitet sredstava obezbeđenja.

Banka vrši individualnu i grupnu procenu obezvređenja, u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Tabela 6. Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana dcnje

u 000 RSD

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prema statusu obezvređenja i broju dana dcnje	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u dcnji	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 dana do 90 dana	Preko 90 dana	Nije u dcnji	Do 90 dana	Od 91 do 180 dana	Od 181 do 360 dana	Preko 360 dana
Prema sektorima										
1. Potraživanja od stanovništva	1,516,895	190,923	35,707	61	10,284	5,626,760	1,039,096	35,527	21,695	38,162
1.1 Stambeni krediti	1,047,117	148,903	34,558	0	8,176	1,688,359	130,093	5,052	39	9,019
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	195,131	22,985	678	0	1,746	3,924,044	898,761	28,467	19,375	13,318
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	260,627	18,911	470	61	88	14,357	10,242	2,008	2,281	12,088
1.4 Ostala potraživanja	14,020	124	1	0	274	0	0	0	0	3,737
2. Potraživanja od privrede	9,517,130	557,735	66,823	2,062	19,741	20,320,661	1,471,359	264,691	7,537	2,864,746
2.1 Velika preduzeća	1,566,459	92	67	0	8	2,089,705	9,917	0	0	41,307
2.2 Mala i srednja preduzeća	6,515,075	435,464	48,239	0	963	12,189,376	1,053,281	234,588	1,485	2,146,188
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	1,434,022	122,179	18,517	2,062	18,770	5,999,173	408,161	30,103	6,052	675,759
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	0	0	19,578	0	0	0	1,492
2.5 Javna preduzeća	1,574	0	0	0	0	22,829	0	0	0	0
3. Potraživanja o ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prema kategorijama potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neproblematična potraživanja	10,990,293	748,137	71,974	14	0	24,790,789	1,990,894	3,572	0	76
<i>Od čega restrukturirana</i>	109,043	31,225	0	0	0	369,476	2,506	0	0	0
Problematična potraživanja	43,731	521	30,556	2,109	30,025	1,156,632	519,560	296,646	29,232	2,902,832
<i>Od čega restrukturirana</i>	33,910	0	0	0	3,468	1,129,230	261,378	249,752	2,198	1,850,778
Ukupna izloženost	11,034,025	748,658	102,530	2,123	30,025	25,947,421	2,510,455	300,218	29,232	2,902,908

Tabela 7. Podaci o promenama obezvređenih potraživanja

									u 000 RSD
Podaci o promenama obezvređenih potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine	Od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
1. Potraživanja od stanovništva	4,931,041	3,758,415	10,029	2,016,516	29,349	0	0	6,761,241	6,709,779
1.1 Stambeni krediti	1,558,316	578,295	4,626	304,049	12,389	0	0	1,832,563	1,829,086
1.2 Potrošački i Gotovinski krediti	3,412,363	3,164,821	5,402	1,693,220	16,686	0	0	4,883,964	4,856,171
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	44,986	15,239	1	19,247	274	0	0	40,977	24,796
1.4 Ostala potraživanja	3,677	60	0	0	0	0	0	3,737	-274
2. Potraživanja od privrede	18,415,231	16,151,345	38,348	12,296,840	442,641	78,154	0	24,928,995	22,278,253
2.1 Velika preduzeca	1,746,657	1,099,170	582	639,362	50,816	65,565	0	2,140,900	1,939,581
2.2 Mala i srednja preduzeca	13,229,270	10,404,024	18,037	7,998,718	252,140	9,571	0	15,624,937	13,683,742
2.3 Mikro preduzeca i preduzetnici	6,167,579	4,605,743	19,728	3,651,045	139,657	3,018	0	7,119,259	6,611,512
2.4 Poljoprivrednici	2,247	19,579	1	756	28	0	0	21,070	20,673
2.5 Javna preduzeca	6,960	22,829	0	6,959	0	0	0	22,829	22,745
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	23,346,273	19,909,760	48,377	14,313,356	471,990	78,154	0	31,690,236	28,988,032

6.1.4 Opis metodologije za obračun ispravke vrednosti i rezervisanja

Interna metodologija Banke predstavlja osnovu za obračun ispravke vrednosti i rezerve za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju iskazivanja realne vrednosti potraživanja Banke. Interna metodologija se redovno, a najmanje jednom godišnje preispituje i unapređuje.

Pored obezvređenja plasmana u skladu sa MRS 39, a na osnovu interne metodologije, Banka u analizi kreditnog rizika vrši i klasifikaciju svakog plasmana i obračun rezerve za procenjene gubitke prema načelima i kriterijumima propisanim regulativom Narodne banke Srbije. U tom smislu Banka vrši obračun potrebnog nivoa rezerve za procenjene gubitke koja predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica u slučaju da se plasmani ne naplate o roku dospeća i u punom iznosu.

Pozitivna razlika između obračunate rezerve za procenjene gubitke (na osnovu regulative NBS) s jedne strane i ispravki vrednosti i rezervisanja za potencijalne gubitke (na osnovu interne metodologije) s druge strane, čini potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja predstavlja odbitnu stavku od kapitala u obračunu adekvatnosti kapitala.

Banka ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, a poštuje i zahteve Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Procena na pojedinačnoj osnovi

Prema MRS 39, Banka prvo procenjuje da li postoje objektivni dokazi za obezvređenje ("okolnost koja dovodi do gubitka") pojedinačnih potraživanja, ili će vršiti grupnu procenu za potraživanja koja nisu pojedinačno značajna. Pojedinačno značajna bi bila potraživanja koja prelaze postavljeni limit ili imaju posebne rizike koji se odnose na klijenta / transakciju (npr. status kašnjenja, vrsta kredita, rizičnost klijenta, kategorije ocenjivanja itd.).

Banka je internom Metodologijom obračuna ispravki vrednosti i rezervisanja prema MRS 39 (u daljem tekstu: Metodologija) definisala da su pojedinačno značajna sva potraživanja preko 2.500 hiljade dinara i za njih se analiziraju objektivne okolnosti za pojedinačnu procenu obezvređenja.

Prilikom definisanja praga individualne značajnosti Banka je uzela u obzir:

- Limite uspostavljene u procesu kreditiranja definisane Odlukom o formiranju Kreditnog odbora filijala i Odlukom o formiranju Kreditnog odbora ekspozitura gde je Banka za plasmane u iznosu od 20 do 50 hiljada eura prenela ovlašćenja na Kreditne odbore filijala, bez prethodnog mišljenja Službe za upravljanje kreditiranjem
- veličinu i diversifikovanost kreditnog portfolija banke. Prilikom analize pomenutog kriterijuma Banka se rukovodila odnosom propisanog praga materijalne značajnosti i ukupne klasifikovane aktive banke, kao i diversifikovanosti kreditnog portfolija. Propisani prag materijalne značajnosti prema poslednje dostupnim podacima iznosio je 0.007% od klasifikovane aktive banke.
- kvalitetom modela za grupne ispravke vrednosti

Metodologijom je takođe definisano da se za sva potraživanja, bez obzira da li su pojedinačno značajna, ukoliko su u statusu kašnjenja, vrši pojedinačna procena.

Objektivni dokazi za obezvređenje potraživanja uključuju sledeće okolnosti koje mogu da dovedu do gubitka:

- Dužnik je u statusu kašnjenja po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci.
- Ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak, bez obzira na mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja, a posebno:
  - prestanak obračunavanja kamate u skladu sa unutrašnjim aktima Banke,
  - delimičan ili potpuni otpis potraživanja,
  - restrukturiranje potraživanja usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje ili produženje roka vraćanja glavnice, kamate ili naknade,
  - likvidacija ili stečaj dužnika.

Pod materijalno značajnim iznosom podrazumeva se iznos veći od 1% pojedinačnog potraživanja banke od dužnika, ali ne manji od 1.000 dinara za dužnika koji je fizičko lice, odnosno od 10.000 dinara za dužnika koji je pravno lice. Drugim rečima, to znači da se u potraživanja sa kašnjenjem uključuju samo materijalno značajni iznosi.

Status kašnjenja dužnika pravnih lica Banka utvrđuje i iskazuje na nivou dužnika, odnosno za sva potraživanja od istog dužnika. Status kašnjenja dužnika koji su preduzetnici, poljoprivrednici i fizička lica, Banka utvrđuje i iskazuje na nivou pojedinačnog potraživanja.

Smatra se da je došlo do kašnjenja u izvršenju obaveza u vezi sa određenim dužnikom (status kašnjenja) kada se desila bar jedna od sledećih okolnosti koje bi mogle da dovedu do gubitka:

- Banka smatra da dužnik ne može da plaća svoje obaveze po kreditu bankarskoj grupi u celini, bez obaveze Banke da preduzme mere kao što je realizacija obezbeđenja;
- Dužnik je u kašnjenju više od 90 dana po svim bitnim kreditnim obavezama prema banci (za korporativne klijente).
- Po pojedinačnom potraživanju dužnik je u kašnjenju prema Banci više od 90 dana (preduzetnici, poljoprivrednici i fizička lica).

Individualna procena vrši se u skladu sa Metodologijom, na osnovu:

- Broja dana kašnjenja;
- Dinamike naplate u prethodnom periodu;
- Kvaliteta instrumenata obezbeđenja;
- Zaključenih protokola u vezi naplate potraživanja, ugovora (npr. Ugovora o jemstvu, ugovora o preuzimanju duga);
- Izrade projekcije naplate potraživanja, odnosno projekcije tokova gotovine na osnovu napred navedenih kriterijuma;
- Svođenja budućih priliva na neto sadašnju vrednost.

Grupna procena

Ako Banka utvrdi da ne postoji objektivni dokaz obezvređenja za dužnika koji je pravno lice, ili za pojedinačno finansijsko sredstvo preduzetnika, poljoprivrednika ili fizičkog lica, sva finansijska sredstva za koja ne postoji objektivni dokaz obezvređenja, uključuju se u grupu potraživanja sa sličnim osobinama kreditnog rizika i grupno se procenjuje za ispravku vrednosti.

Grupna procena se vrši po srodnim grupama klijenata, razvrstanih u grupe u skladu sa Metodologijom, na osnovu urednosti u izmirivanju obaveza, finansijskih performansi dužnika, statusa restrukturiranja odnosno statusu neizmirenja obaveza i vrste proizvoda.

Iznos ispravke vrednosti u grupnoj proceni izračunava se kao proizvod verovatnoće scenarija koji prouzrokuje gubitak ($PD * (1-R)$) i iznosa izloženosti (Exposure at Default - EAD), odnosna sledeći način:

$$\text{Impairment Loss} = PD * (1 - R) * EAD$$

gde je:

- PD* verovatnoća nastanka statusa neizmirenja obaveza, računa se na godišnjem nivou pomoću multiplikovane matrice bazirane na proseku 12 mesečnih matrica migracije.
- RI* Indikator naplate koji pokazuje deo (procenat) transakcija koje su u statusu neizmirenja obaveza na prirodan način (bez upotrebe kolaterala) u toku datog vremenskog roka izašle iz tog statusa. Računa se na godišnjem nivou pomoću multiplikovane matrice bazirane na proseku 12 mesečnih matrica migracije.
- EAD* iznos izloženosti, zbir bilansne i konvertovane vanbilansne izloženosti.

Tabela 8 : Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja

u 000 RSD

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
	1	2	3	4(1+2-3)
Prema sektorima				
1. Potraživanja od stanovništva	84,623	33,946	67,483	51,086
1.1 Stambeni krediti	10,391	2,649	9,563	3,477
1.2 Potrošački i Gotovinski krediti	60,818	21,101	54,126	27,793
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	13,414	6,560	3,794	16,180
1.4 Ostala potraživanja	0	3,636	0	3,636
2. Potraživanja od privrede	2,743,757	411,508	504,761	2,650,504
2.1 Velika preduzeca	167,178	115,141	81,129	201,190
2.2 Mala i srednja preduzeca	2,103,186	234,211	396,265	1,941,132
2.3 Mikro preduzeca i preduzetnici	472,171	62,053	26,522	507,702
2.4 Poljoprivrednici	1,203	20	826	397
2.5 Javna preduzeca	19	83	19	83
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0
Prema kategoriji potraživanja				
Neporoblematična potraživanja	155,820	59,019	140,322	74,517
od čega restrukturirano	50,133	265	47,869	2,529
Poroblematična potraživanja	2,672,560	386,436	431,921	2,627,075
od čega restrukturirano	1,751,255	318,539	168,409	1,901,385
Ukupno	2,828,380	445,454	572,244	2,701,590

6.1.5 Granska i geografska koncentracija izloženosti

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima, Banka redovno prati izloženost u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih lica, sektore, delatnosti, geografska područja i vrši kontrolu rizika koncentracije uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija.

Metodologijom za internu procenu adekvatnosti kapitala rizik koncentracije je definisan kao materijalno značajan rizik za koji se obračunava interni kapitalni zahtev.

U pogledu rizika koncentracije Banka izbegava preveliku izloženost prema pojedinačnoj industrijskoj grani. Na taj način smanjuje mogućnost potencijalnih gubitaka koji bi se javili u slučaju pogoršanih makroekonomskih uslova u određenoj industriji.

Tabela 9a. Podaci granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

u 000 RSD

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
1. Potraživanja od stanovništva	2,311,521	27,267	739,322	14,900	4,877,228	102,638	430,487	11,748	0	0
1.1 Stambeni krediti	1,184,391	3,096	269,115	5,052	1,530,566	40,960	38,137	0	0	0
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	1,106,197	18,341	462,092	9,180	3,070,698	47,993	378,962	11,041	0	0
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	17,456	1,819	8,115	668	265,295	13,685	13,388	707	0	0
1.4 Ostala potraživanja	3,477	4,011	0	0	10,669	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	12,129,315	720,862	1,134,178	142,475	14,595,308	3,785,855	1,062,794	205,640	1,315,596	461
2.1 Sektor A	107,709	752	35,385	837	412,605	848	943	0	0	0
2.2 Sektor B, C i E	4,112,117	155,867	383,818	61,324	5,974,913	3,225,973	478,378	182,025	0	0
2.3 Sektor D	22,019	2	0	0	97,323	0	0	0	0	0
2.4 Sektor F	2,294,866	154	71,918	25	1,539,295	447,669	358,167	1,350	0	0
2.5 Sektor G	2,726,149	247,337	507,033	74,832	4,116,581	60,639	155,334	708	0	0
2.6 Sektori H, I i J	913,909	306,173	84,060	908	1,795,950	14,931	25,925	20,315	0	0
2.7 Sektori K do U	1,952,546	10,577	51,964	4,549	658,641	35,795	44,047	1,242	1,315,596	461
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	14,440,836	748,129	1,873,500	157,375	19,472,536	3,888,493	1,493,281	217,388	1,315,596	461

Tabela 9b. Podaci geografskoj koncentraciji izloženosti po klasama rizika i državama

u 000 RSD

Izloženost prema geografskim područjima	Republika Srbija	Turska	Makedonija	Nemačka	Slovenija	Hrvatska	Belgija	Austrija	Slovačka	Kipar	Crna Gora	Bosna i Hercegovina	Velika Britanija	Britanska Devičanska Ostrva	Sjedinjene Američke Države
Izloženost prema državama i centralnim bankama	8,764,446	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema teritorijalnim autonomijama i lokalnim samoupravama	514,842	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema bankama	531,407	320,617	471,532	361,840	0	2	122,978	37,852	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema privrednim društvima	7,255,748	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema fizičkim licima	17,614,794	3,205	53	0	12	133	0	0	6	1	3	1	281	12	1
Izloženost obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	10,445,036	8,400	0	0	0	4,185	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	12,025,997	2,747	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja	27,636	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale izloženosti	38,961,323	0	0	0	0	101	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	96,141,229	334,969	471,585	361,840	12	4,421	122,978	37,852	6	1	3	1	281	12	1

6.1.6 Problematična potraživanja

Banka smatra da je potraživanje problematično ukoliko je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- Dužnik je po ovom potraživanju u docnji dužoj od 90 dana;
- Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne;
- Za potraživanje je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualno osnovi;
- Potencijalno potraživanje po osnovu datih garancija, ako je verovatno da će garancije biti aktivirane;
- Druga potraživanja koja je Odbor za praćenje i naplatu potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja ili nadležni Kreditni odbor definisao kao problematična.

Sva problematična potraživanja Banke imaju status neizmirenih potraživanja prema Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Praćenje celog portfolija ili posebnih delova portfolija radi uočavanja promena koje mogu uticati negativno na mogućnost naplate potraživanja vrši se na osnovu redovnih izveštaja, a sve u cilju smanjenja problematičnih potraživanja.

U Banci je uspostavljen sistem ranog uočavanja povećanog nivoa kreditnog rizika koji omogućava blagovremeno identifikovanje dužnika kod kojih je došlo do kašnjenja u otplati potraživanja, a koji uključuje utvrđivanje kvalitativnih i kvantitativnih indikatora za rano uočavanje povećanog nivoa kreditnog rizika.

Procedurom rad sa potencijalno problematičnim plasmanima definisane su aktivnosti vezane za potencijalno problematične plasmane koje obuhvataju aktivnosti počev od prvog dana docnje u izmirenju dospelih obaveza, praćenja upozoravajućih pokazatelja i hitnog monitoringa.

Pokazatelji upozorenja se odnose na analizu odnosa sa Bankom, odnosa sa drugim pravnim licima, na analizu finansijskih izveštaja i na analizu internih odnosa kod klijenta.

Hitni monitoring se obavlja na bilo koji pokazatelj upozorenja koji se može negativno odraziti na sposobnost korisnika plasmana da uredno servisira svoju obavezu.

Tabela 10. Podaci o problematičnim potraživanjima

u 000 RSD

Podaci o problematičnim potraživanjima	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja	Od čega restrukturirana potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
1. Potraživanja od stanovništva	8,515,112	51,087	156,556	22,912	40,860	30.64%	42,867
1.1 Stambeni krediti	3,071,317	3,477	49,109	15,115	2,959	1.60%	39,990
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	5,104,504	27,793	86,556	7,797	19,309	1.70%	2,846
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	321,134	16,181	16,880	0	14,956	5.26%	31
1.4 Ostala potraživanja	18,157	3,636	4,011	0	3,636	22.09%	0
2. Potraživanja od privrede	35,092,483	2,650,503	4,855,289	3,507,802	2,586,216	51.82%	3,923,020
2.1 Sektor A	559,078	2,324	2,436	511	444	0.44%	1,492
2.2 Sektor B, C i E	14,574,415	1,847,940	3,625,185	2,492,313	1,822,688	24.87%	2,935,787
2.3 Sektor D	119,344	395	2	0	0	0.00%	0
2.4 Sektor F	4,713,444	257,497	449,198	445,238	252,879	9.53%	426,397
2.5 Sektor G	7,888,613	318,638	383,516	256,224	301,351	4.86%	266,063
2.6 Sektori H, I i J	3,162,170	209,957	342,327	313,201	201,746	10.83%	288,928
2.7 Sektori K do U	4,075,419	13,752	52,625	315	7,108	1.29%	4,353
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	-	0
Ukupna izloženost	43,607,595	2,701,590	5,011,845	3,530,714	2,627,076	11.49%	3,965,887

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Tabela 11. Podaci o promenama problematičnih potraživanja

u 000 RSD

Podaci o promenama problematičnih potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Od čega kupljeno	Smanjenje problematičnih potraživanja	Od čega naplaćeno	Od čega prodato	Od čega otpisano	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (1+2-4-8-9)	11
1. Potraživanja od stanovništva	138,086	94,049	0	75,538	24,130	0	51,408	41	0	156,556	115,695
1.1 Stambeni krediti	37,892	21,301	0	10,085	5,065	0	5,020	0	0	49,109	46,149
1.2 Potrošački i Gotovinski krediti	82,782	65,626	0	61,851	16,815	0	45,037	0	0	86,556	67,247
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	13,522	6,942	0	3,584	2,232	0	1,351	0	0	16,880	1,924
1.4 Ostala potraživanja	3,890	180	0	18	18	0	0	41	0	4,011	375
2. Potraživanja od privrede	5,822,294	118,412	0	1,082,783	751,674	82,921	248,188	2,635	0	4,855,289	2,269,074
2.1 Velika preduzeća	891,867	653	0	401,429	378,024	0	23,405	0	0	491,092	296,200
2.2 Mala i srednja preduzeća	3,701,236	52,136	0	389,668	250,077	82,921	56,670	0	0	3,363,704	1,458,112
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	1,226,944	65,622	0	290,930	123,049	0	167,881	2,635	0	999,001	513,647
2.4 Poljoprivrednici	2,247	1	0	756	524	0	232	0	0	1,492	1,115
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	5,960,380	212,461	0	1,158,321	775,804	82,921	299,596	2,676	0	5,011,845	2,384,769

Tabela 12. Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja

u 000 RSD

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
1. Potraživanja od stanovništva	7,624,185	642,900	91,473	156,556	3,234,957	42,867
1.1 Stambeni krediti	2,749,979	245,475	26,755	49,109	2,774,039	39,990
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	4,562,599	391,905	63,444	86,556	453,749	2,846
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	297,615	5,367	1,273	16,880	61	31
1.4 Ostala potraživanja	13,992	153	1	4,011	7,108	0
2. Potraživanja od privrede	15,410,067	12,211,065	2,616,060	4,855,289	11,463,912	3,923,020
2.1 Velika preduzeća	1,839,682	1,082,132	294,648	491,092	625,467	436,435
2.2 Mala i srednja preduzeća	9,287,278	8,206,678	1,766,985	3,363,714	8,164,909	2,721,138
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	4,239,126	2,922,255	554,427	998,991	2,649,018	763,955
2.4 Poljoprivrednici	19,578	0	0	1,492	19,578	1,492
2.5 Javna preduzeća	24,403	0	0	0	4,940	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	23,034,252	12,853,965	2,707,533	5,011,845	14,698,869	3,965,887

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja je određen na bazi klasifikacije potraživanja Banke u kategorije A, B, V, G i D na sledeći način:

- Visok kreditni kvalitet – potraživanja klasifikovana u kategoriju A
- Srednji kreditni kvalitet – potraživanja klasifikovana u kategoriju B i
- Nizak kreditni kvalitet – potraživanja klasifikovana u kategorije V, G i D

6.1.7 Restruktuirana potraživanja

Restruktuiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni iznos tog potraživanja dospeo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmerena obaveza, i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- Promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, otpust dela potraživanja, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- Refinansiranjem potraživanja – nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Pod restrukturiranim potraživanjima od pravnog lica podrazumevaju se:

- Potraživanja od dužnika koja su restrukturirana na nivou Banke gde uslove restrukturiranja definiše Banka;
- Potraživanja od dužnika koja su restrukturirana u saradnji sa ostalim poveriocima, bilo na bazi međubankarskog sporazuma o jednakim uslovima restrukturiranja ili na bazi Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava uz učešće institucionalnog posrednika
- Potraživanja od dužnika kod kojih je u prethodnom stečajnom postupku predložen i usvojen Unapred pripremljen plan reorganizacije i
- Potraživanja od dužnika kod kojih je u stečajnom postupku predložen i usvojen Plan reorganizacije stečajnog dužnika.

Pri preduzimanju mera restrukturiranja Banka procenjuje da li je restrukturiranje plasmana prema pojedinačnom dužniku održivo i ekonomski opravdano za Banku i dužnika, utvrđuje plan restrukturiranja i redovno prati njegovo sprovođenje i efekte.

Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda ispunjeni sledeći uslovi:

- Restruktuirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- Dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke;
- Dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Banka redovno, a najmanje jednom u šest meseci, prati sprovođenje plana restrukturiranja plasmana, uzimajući u obzir veličinu i značaj potraživanja koje je predmet restrukturiranja u odnosu na druga potraživanja banke, kao i specifičnost plana restrukturiranja i aktivnosti banke predviđene tim planom.

Tabela 13. Podaci o restrukturiranim potraživanjima

u 000 RSD

Podaci o restrukturiranim potraživanjima	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja	Od čega problematična potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturirana potraživanja	Vrednost obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
1. Potraživanja od stanovništva	8,515,112	51,087	24,081	22,912	281	0.28%	0
1.1 Stambeni krediti	3,071,317	3,477	15,115	15,115	421	0.49%	15,115
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	5,104,504	27,793	8,966	7,797	281	0.18%	319
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	321,134	16,181	0	0	0	0.00%	0
1.4 Ostala potraživanja	18,157	3,636	0	0	0	0.00%	0
2. Potraživanja od privrede	35,092,483	2,650,503	4,018,880	3,507,802	1,903,637	11.45%	3,256,833
2.1 Sektor A	559,078	2,324	511	511	25	0.09%	0
2.2 Sektor B, C i E	14,574,415	1,847,940	2,846,226	2,492,313	1,230,817	19.53%	2,153,129
2.3 Sektor D	119,344	395	0	0	0	0.00%	0
2.4 Sektor F	4,713,444	257,497	445,238	445,238	252,126	9.45%	425,087
2.5 Sektor G	7,888,613	318,638	409,257	256,224	232,952	5.19%	394,673
2.6 Sektori H, I i J	3,162,170	209,957	313,201	313,201	187,655	9.90%	279,812
2.7 Sektori L, M i N	4,075,419	13,752	4,447	315	62	-	4,132
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	-	0
Ukupna izloženost	43,607,595	2,701,590	4,042,961	3,530,714	1,903,918	9.27%	3,256,833

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Tabela 14. Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja

u 000 RSD

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2+3-4+5)	7
1. Potraživanja od stanovništva	6,891	22,036	4,846	0	0	24,081	23,379
1.1 Stambeni krediti	0	15,115	0	0	0	15,115	14,694
1.2 Potrošački i Gotovinski krediti	6,891	6,921	4,846	0	0	8,966	8,685
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	4,410,297	188,224	577,008	2,632	0	4,018,880	2,115,664
2.1 Velika preduzeca	717,244	135,811	80,686	0	0	772,369	578,726
2.2 Mala i srednja preduzeca	3,008,105	43,503	397,981	0	0	2,653,626	1,163,863
2.3 Mikro preduzeca i preduzetnici	684,948	8,910	98,341	2,632	0	592,885	373,075
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	4,417,188	210,260	581,854	2,632	0	4,042,961	2,139,043

Tabela 15. Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja

u 000 RSD

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja	Smanjena kamatna stopa	Produženje roka otplate	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
1. Potraživanja od stanovništva	92	16,425	0	7,564	24,081
1.1 Stambeni krediti	0	12,040	0	3,075	15,115
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	92	4,385	0	4,489	8,966
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	0	0	0	0	0
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	5,509	3,527,251	199,209	286,911	4,018,880
2.1 Velika preduzeća	0	772,369	0	0	772,369
2.2 Mala i srednja preduzeća	0	2,142,636	17,269	286,911	2,446,816
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	5,509	612,246	181,940	0	799,695
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	0	0
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	5,601	3,543,676	199,209	294,475	4,042,961

6.1.8 Instrumenti kreditne zaštite

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja (kolateralna) u Banci podrazumeva skup aktivnosti i pravila definisanih u internim aktima Banke¹, koje se primenjuju u cilju adekvatnog upravljanja sredstvima obezbeđenja i njihovog realnog vrednovanja i praćenja. U okviru napred navedenih aktivnosti najznačajnije su:

- Ažuriranje liste ovlašćenih procenitelja prihvatljivih za Banku;
- Provera procene tržišne vrednosti kolateralna;
- Terenski nadzor;
- Evidentiranje kolateralna;
- Alokacija vrednosti kolateralna na partije plasmana koje obezbeđuju;
- Vrednovanje kolateralna primenom stopa umanjenja na procenjenu vrednost;
- Provera dokumentacije za upis hipoteke i zaloga;
- Urgencija upisa hipoteke i zaloga;
- Davanje saglasnosti za sprovođenje radova na založenim nepokretnostima;

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika, koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateralna, tržišna vrednost kolateralna, prilikom procene finansijskog stanja i prilikom obezvređenja bilansne aktive i vanbilansnih stavki, umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje imovine.

Za različite tipove obezbeđenja predviđena su različita umanjenja vrednosti. Ovakav pristup objašnjava se činjenicom da različiti tipovi sredstava obezbeđenja nose različite rizike za Banku, zbog:

- Različitog nivoa poverenja u realnost procene vrednosti;
- Nepredvidivih fluktuacija tržišnih vrednosti;
- Ograničene utrživosti pojedine imovine kao posledice nepostojanja ili veoma slabo razvijenog sekundarnog tržišta;
- Niže očekivane prodajne cene prilikom prinudne prodaje;
- Različitog nivoa rizika od prevare za različite tipove instrumenata obezbeđenja;
- Troškova refinansiranja proizvoda u slučaju produženog trajanja realizacije (likvidacije) imovine.

---

¹ Procedura Upravljanje kolateralima, Procedura Vrednovanje sredstava obezbeđenja, Uputstvo Evidentiranje i alokacija kolateralna

Tabela 16. Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja

u 000 RSD

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja po sektoru i kategorijama potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloga na robnim zapisima i	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
							Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
<i>Prema sektorima</i>										
1. Potraživanja od stanovništva	201,584	3,891	2,807,177	158,426	0	106,743	0	0	0	0
1.1 Stambeni krediti	4,744	0	2,757,201	37,283	0	14,800	0	0	0	0
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	189,641	3,891	49,976	121,143	0	91,943	0	0	0	0
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	91	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Ostala potraživanja	7,108	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	1,303,413	0	1,635,779	9,612,239	0	1,671,727	0	731,287	0	432,490
2.1 Velika preduzeća	5,830	0	11,078	1,039,790	0	5,205	0	0	0	0
2.2 Mala i srednja preduzeća	870,795	0	1,080,195	6,516,439	0	1,280,138	0	711,932	0	426,551
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	426,788	0	544,506	2,034,940	0	381,444	0	19,355	0	5,939
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	21,070	0	0	0	0	0	0
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0	4,940	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Prema kategorijama potraživanja</i>										
Neproblematična potraživanja	1,496,755	3,891	4,097,914	6,461,419	0	1,701,871	0	731,287	0	205,733
<i>Od čega restrukturirana</i>	0	0	82,119	310,926	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	8,242	0	64,686	1,007,145	0	6,592	0	0	0	0
<i>Od čega restrukturirana</i>	0	0	280,356	2,302,100	0	70,008	0	0	0	226,757
Ukupna izloženost	1,504,997	3,891	4,442,956	9,770,665	0	1,778,470	0	731,287	0	432,490

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Tabela 17. Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja

u 000 RSD

Vrednost LTV pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima
Ispod 50%	4,969,324
Od 50% do 70%	2,941,302
Od 70% do 90%	3,154,232
Od 90% do 100%	1,711,208
Od 100% do 120%	685,345
Od 120% do 150%	646,791
Preko 150%	1,507,336
Ukupno	15,615,539
Prosečan LTV pokazatelj	93%

Banka koristi podobne instrumente kreditne zaštite u cilju smanjenja kreditnog rizika prilagođavajući aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Podobni instrumenti kreditne zaštite u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala su:

- 1) Instrumenti materijalne kreditne zaštite i to:
  - Sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine;
  - Bilansno netiranje;
  - Standardizovani sporazumi o netiranju;
  - Ostali instrumenti materijalne kreditne zaštite.
- 2) Instrumenti nematerijalne kreditne zaštite i to:
  - Garancije, drugi oblici jemstva i kontragarancije;
  - Kreditni derivati

Pored toga, podobnim instrumentima kreditne zaštite mogu se smatrati i gotovina, hartije od vrednosti i roba kupljena, uzeta u zajam, ili primljena po osnovu repo i reverse repo transakcija i transakcija davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe.

Banka primenjuje jednostavni metod za prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom korišćenjem instrumenata kreditne zaštite. Jednostavni metod podrazumeva zamenu pondera kreditnog rizika odnosno izloženosti sa ponderom kreditnog rizika sredstva obezbeđenja.

Umanjenja po osnovu primene instrumenata kreditne zaštite primenjuju se na neto izloženost.

Banka primenjuje ponder kreditnog rizika za sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine ne manji od 20%, osim kada su izloženost i sredstvo obezbeđenja izraženi u istoj valuti, kada se može primeniti ponder 0%.

Tabela 18. Raspodela izloženosti prema tehnikama ublažavanja rizika po klasama izloženosti

u 000 RSD

Klase izloženosti	Iznos pre korišćenja materijalne kreditne zaštite (neto izloženost nakon primene faktora kreditne konverzije)			Iznos izloženosti pre korišćenja nematerijalne kreditne zaštite (neto izloženost nakon primene faktora kreditne konverzije)	Iznos nakon korišćenja materijalne kreditne zaštite (kreditnim rizikom ponderisana aktiva)			Iznos izloženosti nakon korišćenja nematerijalne kreditne zaštite (kreditnim rizikom ponderisana aktiva)
	gotovinski depoziti	dužničke hartije od vrednosti NBS i RS	akcije uključene u berzanski indeks		gotovinski depoziti	dužničke hartije od vrednosti NBS i RS	akcije uključene u berzanski indeks	
Izloženost prema državama i centralnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema teritorijalnim autonomijama i lokalnim samoupravama	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema bankama	0	0	0	0	0	0	0	0
Izloženost prema privrednim društvima	447,153	0	0	0	2,740	0	0	0
Izloženost prema fizičkim licima	742,537	0	0	0	12,565	0	0	0
Izloženost obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	211,099	0	0	0	891	0	0	0
Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	9,447	0	0	0	302	0	0	0
Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale izloženosti	26,124	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	1,436,360	0	0	0	16,498	0	0	0

Za prikazane izloženosti pokrivena nematerijalnom kreditnom zaštitom nije vršeno prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom za efekte korišćenja instrumenata nematerijalne kreditne zaštite

6.1.9 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka u cilju sprečavanja gubitaka koji mogu nastati usled prodaje imovine pod hipotekom Banke po niskoj ceni učestvuje u javnim prodajama, s ciljem zatvaranja spornih potraživanja u kraćim rokovima i stvaranje mogućnosti za bolju prodaju tako stečene imovine u nekom narednom periodu.

Banka se aktivno bavi prodajom imovine stečene naplatom potraživanja i tako stečenu imovinu može zadržati određeni period samo u slučajevima kada bi brza prodaja dovela do značajnih gubitaka.

Tabela 19. Podaci o promenama sredstava stečenih naplatom potraživanja

u 000 RSD

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Oznaka	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	1	4,790	2,227	-	-	7,017
Stečena u toku perioda	2	10,221	24,852	-	-	35,073
Prodana u toku perioda	3	4,790	18,039	-	-	22,829
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	4	-	-	-	-	-
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	5	-	-	-	-	-
Od čega: prodana u toku perioda	6	-	-	-	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	7 (1+2-3-4-5)	10,221	9,040	-	-	19,261
Akumulirana ispravka vrednosti	8	-	812	-	-	812
Od čega: ispravka vrednosti u toku perioda	9	-	-	-	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	10 (7-8)	10,221	8,228	-	-	18,449

* Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji finansijski izveštaj na koji se navedena objavljivanja odnose, odnosno kraći vremenski period a u zavisnosti od opredeljene učestalosti objavljivanja podataka i informacija od strane Banke.

6.1.10 Otpis potraživanja i otpust duga

Banka vrši računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti i opšti otpust duga.

Računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti (eng. Accounting writte off): Pod računovodstvenim otpisom se podrazumeva prenos bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju banke. Pod bilansnom aktivom podrazumevaju se problematični krediti i ostala problematična potraživanja. Računovodstveni otpis ne podrazumeva odricanje Banke od zakonskih i ugovorenih prava, niti od naplate ovih potraživanja, već se vrši računovodstveni otpis iz bilansne evidencije banke, dok ova potraživanja nastavljaju da se vode u vanbilansnoj evidenciji i Banka nastavlja da vodi započete aktivnosti naplate potraživanja. Banka sprovodi računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti u slučaju kada obračunati iznos obezvređenja tih potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti iznosi 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti, odnosno ukoliko su ista u potpunosti indirektno otpisana. Računovodstveni otpis se vrši najmanje na kvartalnom nivou.

Opšti otpust duga (engl. General release of debt): U slučaju da Banka vrši trajno odustajanje od naplate potraživanja od dužnika, na bazi poravnania (sporazuma) sa dužnikom / sadužnicima, pravnosnažne sudske odluke, izvršne isprave (presuda, rešenje), odluke nadležnog organa Banke ili ustupanjem potraživanja koje prouzrokuje prestanak prava na dalju naplatu, može se sprovoditi opšti otpust duga. U tom slučaju, sva potraživanja Banke se isknjižavaju iz bilansne i vanbilansne evidencije. Opštem otpustu kredita (zajma) i/ili potraživanja može i ne mora da prethodi direktni otpis kredita (zajma) i/ili potraživanja.

U 2017. godini otpis u skladu sa odlukom NBS iznosio je RSD 252.441 hiljade (RSD 226.928 hiljada za kredite i potraživanja od komitenata), dok su ostali otpisi iznosili RSD 35.643 hiljade.

6.1.11 Prihodi od kamate i njihovo priznavanje

Prihodi po osnovu kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode vezane za kamatonosnu aktivu, obračunavaju se i evidentiraju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose u skladu sa načelom uzročnosti, a primenom metoda efektivne kamatne stope.

Prihodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu, a na bazi obračunatih kamata primenom metode efektivne kamatne stope, osim instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Prihodi od kamata uključuju i obračunate prihode od finansijskih instrumenata koji se drže do dospeća i koji su raspoloživi za prodaju.

Prihodi od naknada za odobravanje kredita, a koje se obračunavaju, naplaćuju ili plaćaju jednokratno unapred, vremenski se amortizuju tokom trajanja kredita primenom metoda efektivne kamatne stope.

Banka prestaje sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate u slučaju:

- donošenja Odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- donošenja Odluke o pokretanju sudskog postupka naplate potraživanja nad dužnikom,

- donošenja Odluke nadležnog odbora o prestanku priznavanja prihoda po osnovu obračunate kamate, odnosno identifikovanjem drugih okolnosti koje otežavaju naplatu potraživanja i
- kada je dužnik pravno lice ili preduzetnik u docnji dužoj od 150 dana.

Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjenja vrednosti, prihod od kamata na ova potraživanja obračunava se primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu, odnosno korišćenjem kamatne stope koja se koristila za diskontovanje budućih tokova gotovine u svrhu odmeravanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na kamatne prihode već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na kamatne prihode već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke.

Banka je za period koji se završava 31. decembra 2017. godine izvršila priznavanje prihoda od kamate na obezvređene plasmane primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost plasmana odnosno njegovu neto vrednost uz korekciju evidentiranih prihoda u okviru Bilansa uspeha i uz obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu uz evidentiranje rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana, bez korekcije računa ispravke vrednosti u bilansu stanja po tom osnovu.

Po ovom osnovu u okviru rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana evidentiran je iznos od RSD 83,660 hiljada.

Ukupni prihodi od kamata koje je Banka ostvarila u 2017. godini iznose RSD 1.754.993 hiljade.

Pregled prihoda od kamata na kredite dat je u tabeli ispod:

Tabela 20. Pregled prihoda od kamata na kredite

u 000 RSD

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	602,574	579,506	5,977	10,086
Stambeni krediti	130,057	127,649	2,327	1,624
Potrošački i gotovinski krediti	439,479	449,374	3,612	8,397
Transakcioni i kreditne kartice	2,459	2,483	38	64
Ostala potraživanja	30,578	0	0	0
Potraživanja od privrede	909,446	789,103	160,668	85,209
Velika preduzeća	69,297	66,102	35,554	34,897
Mala i srednja preduzeća	498,722	426,672	86,783	41,317
Mikro preduzeća i preduzetnici	337,168	293,509	38,127	8,995
Poljoprivrednici	1,907	550	204	0
Javna preduzeća	1,942	1,864	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	410	406	0	0
Prema kategorijama potraživanja	1,512,019	1,368,609	166,645	95,295
Neproblematična potraživanja	1,330,670	1,291,974	24,375	24,483
od čega: restrukturirana	27,526	28,269	12,007	14,245
Problematična potraživanja	181,349	76,635	142,270	70,812
od čega: restrukturirana	119,662	46,847	99,591	46,597
Ukupna potraživanja	1,512,019	1,368,609	166,645	95,295

6.2 Rizik druge ugovorne strane

Banka izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom po osnovu izloženosti riziku druge ugovorne strane po osnovu pozicija iz knjige trgovanja i bankarske knjige koje se odnose na finansijske derivate, kreditne derivate, repo i reverse repo transakcije, transakcije davanja i uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe, transakcije kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti i transakcije sa dugim rokom izmirenja.

Po osnovu rizika druge ugovorne strane Banka nije imala izloženosti.

6.3 Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je praćenje i kontrola izloženosti tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih parametara određenih od strane rukovodstva banke.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Službe za upravljanje rizicima, Službe za upravljanje aktivom i pasivom, Službe za trgovinu HOV i Sektora sredstava.

Banka izračunava kapitalni zahtev za devizni rizik ako je zbir ukupne neto otvorene pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu veći od 2% kapitala Banke. Kapitalni zahtev za devizni rizik se izračunava množenjem zbira ukupne neto otvorene pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%.

Ukupna duga devizna pozicija Banke predstavlja zbir svih neto dugih pozicija u pojedinačnim valutama.

Ukupna kratka devizna pozicija Banke predstavlja zbir svih neto kratkih pozicija u pojedinačnim valutama.

Ukupna neto otvorena pozicija Banka predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke pozicije Banke, zavisno od toga koja je apsolutna vrednost veća.

U skladu sa zakonskom regulativom, Banka je definisala finansijske instrumente koji se raspoređuju u knjigu trgovanja, i uspostavila mesečno izveštavanje Narodnoj Banci Srbije o dnevnom stanju knjige trgovanja.

Kapitalni zahtev za cenovne rizike Banka nije u obavezi da izračunava u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, u slučaju da:

- da vrednost pozicija iz knjige trgovanja ne prelazi 5% vrednosti ukupnih poslova banke niti 1,8 milijardi dinara duže od tri radna dana u kalendarskom mesecu;
- da vrednost pozicija iz knjige trgovanja ni u jednom momentu ne prelazi 6% vrednosti ukupnih poslova banke niti 2,4 milijardi dinara.

U toku 2017. godine knjiga trgovanja Banke nije bila u obimu koji bi zahtevao izdvajanje kapitalnog zahteva za cenovne rizike.

Banka nema pozicije zbog kojih bi izdvajala kapitalne zahteve za robni rizik.

Banka ne primenjuje pristup internih modela za izračunavanje kapitalnih zahteva za tržišne rizike.

6.4 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.

Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Banka meri, odnosno procenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na Banku, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo verovatno da će nastati, ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Banka za potrebe izračunavanja kapitalnog zahteva za operativni rizik primenjuje pristup osnovnog indikatora u skladu sa NBS Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Banka ne primenjuje napredni pristup za izračunavanje kapitalnog zahteva za operativni rizik.

6.5 Kamatni rizik

Banka upravlja različitim oblicima kamatnog rizika i to:

- **Rizik ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk)** - rizik kome je Banka izložena zbog vremenske neusklađenosti dospeća (za stavke sa fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom) bilansnih i vanbilansnih pozicija bankarske knjige.
- **Bazni kamatni rizik (basis risk)** - rizik kome je Banka izložena zbog različitih

referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena.

- **Rizik opcija (optionality risk)** - rizik koji proizilazi iz ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama odnosno koji proizilazi iz ugovorenih kamatnih opcionalnosti.
- **Rizik krive prinosa (yield curve risk)** - rizik koji proizilazi iz uticaja promene oblika i/ili nagiba krive prinosa na ekonomsku vrednost Banke.

Izloženost Banke kamatnom riziku meri se osetljivošću finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih stopa na finansijski rezultat i kapital Banke izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenim promenama kamatnih stopa (primenjuje se standardni kamatni šok od 200 baznih poena).

GAP predstavlja razliku između kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive. Sve kamatno osetljive stavke aktive i pasive raspoređuju se u ročne okvire na bazi preostalog vremena do dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno na bazi vremena do sledećeg utvrđivanja kamatnih stopa za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom. Pri tom se svi transakcioni depoziti, depoziti po viđenju i drugi neuročeni depoziti svrstavaju u period dospeća do 1 meseca. Svi krediti se raspoređuju u ročne okvire prema preostalom roku do dospeća odnosno preostalom vremenu do sledećeg utvrđivanja kamatnih stopa i pretpostavlja se da nema prevremenih otplata kredita.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke prati i najmanje jedanput u toku meseca analizira izloženost Banke kamatnom riziku.

Izvršni odbor Banke tromesečno izveštava Upravni odbor o izloženosti Banke kamatnom riziku, na osnovu podataka iz tromesečnog izveštaja o adekvatnosti upravljanja rizicima koji se izrađuje u Službi za upravljanje rizicima i koji je sastavni deo Izveštaja o poslovanju Banke koji izrađuje Služba za finansijsko upravljanje i budžetiranje.

Banka takođe prati prosečne kamatne stope na plasmane i to pojedinačno po pojedinim vrstama plasmana, kao i cene koštanja sredstava pojedinačno po pojedinim izvorima.

Banka je razmatrala i analizirala scenarija u vezi sa prevremenim otplatama kredita, ali isti nisu uključeni u obračun izloženosti kamatnom riziku. U vezi kretanja neuročenih depozita, Banka se opredelila za konzervativni pristup i odredila im poziciju u prvoj vremenskoj korpi.

6.6 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Tabela 21: Pregled učešća u kapitalu

u 000 RSD	
Učešća u kapitalu	
Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	3,349
Ispravka vrednosti	1,363
Ukupno	1,986

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u kapital drugih pravnih lica (banaka, osiguravajućih društava, akcionarskih društva i društva sa ograničenom

odgovornošću), koja nisu pribavljena sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti, kao i hartije od vrednosti, odnosno akcije drugih pravnih lica koje su pribavljene sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti.

Računovodstveni tretman učešća u kapitalu zavisi od uticaja koji ulagač učešća (investitor) ima na pravno lice u koje je izvršeno ulaganje (korisnik ulaganja). Prema tom uticaju moguća su tri slučaja:

- Investitor ima kontrolu nad korisnikom ulaganja (investicije u pridružena društva) - stvara se odnos matičnog i zavisnog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 50% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 27.
- Investitor ima značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (investicije u kapital zavisnih društava) - stvara se odnos investitora i pridruženog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 20% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 28.
- Investitor nema značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (ostale investicije) - ako učešće u kapitalu iznosi ispod 20%.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica, kao i akcije iskazuju se po fer vrednosti, a promene fer vrednosti se iskazuju kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) u skladu sa MSFI 9.

Računovodstvene politike i metode vrednovanja vlasničkih ulaganja prikazane su u Finansijskim izveštajima i Napomenama uz finansijske izveštaje za 2017. godinu, objavljenim na zvaničnoj internet stranici Banke www.halkbank.rs.

6.7 Leveridž pokazatelj

Pokazatelj leveridža predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i iznosa izloženosti banke i iskazuje se u procentima.

Pokazatelj leveridža je jedan od nekoliko koeficijenata finansijskih merenja koji procenjuju sposobnost banke da kapitalom ispuni svoje finansijske obaveze. Pokazatelj leveridža je važan s obzirom da se banke oslanjaju na mešavinu kapitala i obaveza (kreditni ili depoziti) kako bi finansirale svoje poslovanje, a procena visine obaveza banke je važno za procenu njene solventnosti.

Pokazatelj leveridža Banke po važećoj odluci Narodne banke Srbije o izveštavanju banaka na dan 31.12.2017. iznosi 10,62.

6.8 Podaci odnosno informacije koje se odnose na bankarsku grupu i odnos matičnog društva i podređenih društava

Banka nema ulaganja u kapital drugih pravnih lica koja bi u skladu sa važećim odredbama Zakona o bankama dovela do statusa povezanih lica. Zbog toga su svi podaci objavljeni u ovom dokumentu na pojedinačnoj osnovi.